

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVIII. évfolyam 100. szám — 1941 május 3 szombat — Ár: 12 fillér

Irak

A legutóbbi közelkeleti fejleményekkel kapcsolatban jobban meg kell ismerkednünk Irakkal, melyről az elmúlt két napban sok szó esett. Általában a most folyó nagy háború a földrajzi ismeretek fokozottabb felkészítésére készíti a közönséget. Nem lesz fölösleges tehát, ha Irakról is néhány szót ejtünk.

Ez az újkeletű arab állam a Tigris és Eufrátesz folyók mellékén, a görögök volt Mezopotámiaja helyén van. Területének nagyságát még a földrajztudósok sem ismerik pontosan, átlagban 4-500.000 négyzetkilométer. Lakossága kb. 3.400.000, muzulmán arab. Fővárosa Bagdad, 320.000 lakossal. Fontosabb városai Moszul és Basra 80-80.000, Kerbela 60.000 és Kirkuk 30.000 lakossal. Földje nagyon mocsos, termelni csak öntözéssel és mindössze 20.000 négyzetkilométeren lehet. Fontosabb teszi azonban az országot kőolajvidéke, mely Moszul körül terül el. Az olajat csövezetek szállítják a szíriai Tripoli és a palesztinai Haifa kikötőjébe. A Moszul körüli kőolajmezők az angol tőke kezén vannak.

Az iraki kérdés a világháború óta kísért és már a múlt évtizedben nagy viharokat okozott. 1927-ben sikerült rendezni a határkérdéseket Törökország és Irak, illetve Anglia között. 1930-ban Anglia elismerte ugyan Irak függetlenségét, de ennek fejében 25 éves szövetségi szerződést kötött, melynek értelmében csapatokat tarthat Irakban. Ez a megoldás sem volt végleges. 1932-ben Irakot felvették a Népszövetségbe és Anglia ekkor a népszövetségi mandátumot Irakkal kapcsolatban letette. Közbevetőleg érdemes megjegyezni, hogy gróf Teleki Pál volt annak a népszövetségi bizottságnak a vezetője, amely annak idején a moszuli kérdést tisztázta.

A függetlenségi mozgalom Irakban a világháború után kezdődött. Azelőtt ez az ország a török birodalom tartománya volt. Teljes függetlenségre vonatkozó törekvéseket Anglia keresztelte, mert számára nagyon fontos volt a moszuli olajvidék biztosítása és az országon keresztül vezető indiai út.

Irak már a múlt hónapban halatott magáról, amikor az ország kormányzása gyökeres változáson ment keresztül. A feltétlenül angolbarát régenst ugyanis elmozdították és az új bagdadi kormány kitűzött célja az ország függetlenségének és önállóságának biztosítása.

A legutóbbi balkáni események, a német csapatok előretörése Egyiptomban, nem volt közömbös az iraki közhangulatra sem. Elvégre alig másfélezer kilométerre áll már a német hadsereg Iraktól és ez a tény az arab függetlenségi mozgalomnak erős tápot ad. Jelenleg is fennál szerződés Nagybritannia és Irak között, de már mint látjuk, mindkét fél másképp

Kitört a harc az iraki és a brit csapatok között

A moszuli olajmezőket iraki csapatok szállták meg — Az iraki kormány bejelentette, hogy fegyverrel ellenszegül, ha az angolok újabb csapatokat tesznek partra — Mozgósították az iraki haderőt

VÁLTOZÁSOK AZ ANGOL KORMÁNYBAN

A német csapatok teljesen megszállták Peloponneszt és Krétán kívül Görögország minden fontosabb szigetét

Anglia és Irak között változatlanul fennáll a feszültség. Az angol diplomáciának minden fáradozása, hogy az új iraki kormánnyal bekes megegyezésre jusson és elismertesse az angol csapatok jogát iraki fontos útvonalak és támaszpontok megszállására, mindeddig eredménytelen volt. Bagdadi jelentések szerint az angol követ az utóbbi napokban többször volt kihallgatáson az iraki miniszterelnöknél és megjelent az iraki vezérkari főnöknél is.

Hangsúlyozta, hogy Irak és Nagybritannia szerződése jogot ad Angliának arra, hogy háborús veszedelem idején ne csak átvonuljon iraki területen, hanem védelmezze is a fontos összeköttetési vonalakat. Ezzel szemben Kailani iraki miniszterelnök ragaszkodik ahhoz, hogy az angol csapatok, amelyek a basrai kikötőbe érkeztek, csak akkor szállhatnak partra, ha a régebbi idő óta Irakban lévő angol csapatok elhagyták az országot. Az iraki kormány felvonultatta csapatait a fontosabb utakon és a brit meg iraki csapatok most farkasszemet néznek egymással.

Az iraki ifjúsági szervezetek rokonszenvtüntetéseket rendeztek. A miniszterelnök az egybegyűltekhez intézett beszédében hangsúlyozta, hogy az iraki kormány mindent megtett a béke megőrzésére. Ha azonban — folytatta, — a másik oldalon nem tanúsítanak megértést, Iraknak világosabb szavakat kell használnia. Egyébként az iraki kormány közkegyelemben részesítette a politikai elítélteket. A szabadonbocsátottak között van Bagdad polgármestere is, akit az államesély közben tartóztattak le. Csütörtök reggel óta az iraki rádió állandóan felhívást intézett a lakossághoz és híreket közöl az eseményekről.

AZ IRAKI KORMÁNY

felhívást intézett a néphez. A felhívás azt mondja, hogy az iraki kormány arra törekedett, hogy híven teljesítse az Angliával kötött szerződésben előírt kötelezettségeket s ezért megengedte az angoloknak a Basrában való partra szállást, azonban csupán Irakon való átvonulás céljából. Ha

Anglia nem akarná figyelembe venni ezt a kikötést, az iraki kormány arra kényszerülne, hogy nemzeti jogainak megvédése céljából védelmi intézkedéseket tegyen. A lakosságot nyugalomra intik.

Az elmúlt napokban a kormány előkészületeket tett arra, hogy befejezze a hadsereg mozgósítását. Ezért több evfolyamot behívtak.

A bagdadi angol nagykövettől követelték, hogy április 19-én és 20-án Basrában partraszállt és jelenleg Irakban lévő első indiai csapatrészek az első megegyezések alapján Palesztina irányában haladéktalanul hagyják el az országot. Közölték továbbá az angol követtel, hogy Irak szükség esetén abban az esetben, ha még az első csapatzállítvány eltávozása előtt újabb partraszállás történne, fegyverrel ellenszegül. Az iraki hadsereg az ország legfontosabb pontjait megerősítette és repülőtereket, közlekedési csomópontokat, valamint a moszuli kőolajmezőket megszállták.

Bagdadi közlés szerint az angol követséget katonaság vette körül. A beduin törzsek közölték a kormánnyal, hogy készek fegyvereiket a kormány rendelkezésére bocsátani.

A LONDONI RÁDIO ARABNYELVŰ FELHÍVÁST

intézett az iraki néphez, amelyben utal arra, hogy Nagybritannia sohasem viseltetett bizalommal Kailani iránt, ki törvénytelenül jutott hatalomhoz. Anglia azonban időt kíván hagyni arra, hogy megálljon, vajjon megállja-e a helyét az új kormány. A továbbiakban közölte még az angol rádió, hogy az iraki csapatok és a brit csapatok között tűzharc volt. Mint a Német Távíráti Iroda értesül, ankarai politikai körökben a legnagyobb figyelemmel kísérik az iraki eseményeket. Úgy vélik, hogy Anglia magatartása következtében robbant ki a feszültség.

SZIRIAI VÁROSOKBAN IS

lázaz figyelemmel kísérik az iraki eseményeket. Damaszkusz politikai köreiből rámutatnak arra, hogy Szíria szempontjából a legnagyobb jelentőségű az, miként alakulnak a dolgok Irakban, mert Irak sorsa nem választható el Szí-

ria sorsától. Az iraki kormányhoz Szíriából sok távirat ment, amely az iraki kormány iránti rokonszenvet hangoztatja. Palesztinai hírek szerint sok szabadságharcos szanta magát el arra, hogy Irakba menjen, ha a helyzet alakulása szükségessé teszi Irak támogatását és az iraki kormány felhívással fordulna az arab világhoz.

A MADRIDI »ALCAZAR«

megállapítja, hogy az Irak és Anglia közötti viszály következményei sokkal súlyosabbak, mint kezdetben hitték. Irak élcsapatként áll az arab világnak Anglia elleni harcában. Ennek a bizonyítéka, hogy sok törzs, így Palesztinában is, csapatokkal és fegyverekkel készül támogatni Irakot. Anglia nem váltotta be a világháború idején az araboknak adott adósságlevélét és az arabok most számadásra vonják ezért, — írja a spanvol lap.

AZ IRAKI KERDESROL TARGYALNAK WASHINGTONBAN

Washingtoni jelentés szerint a brit nagykövet pénteken Sumner Welles államtitkárral tanácskozott. A két diplomata az általános helyzetet, elsősorban pedig az iraki kérdést vitatta meg.

MAR KI IS TORT A HARC...

Mikor az események leírásában idáig értünk, közvetlen lapzártakor továbbította az MTI a Reuter iroda táviratát, amely szerint már ki is tört a harc az iraki és a brit csapatok között Irakban. Részletek meg nem ismeretesek. Egy későbbi rádióközlés szerint a tűzharc egész nap hevesen folyt a habanyh repülőterén az összpontosított brit csapatok és az iraki katonák között.

VÁLTOZÁSOK AZ ANGOL KORMANYBAN

Változások történtek az angol kormányban: Beaverbrookot ki-nevezték államminiszterre, Mocre-

értelmezi ezt az egyezményt. Innen datálódik a legújabb viszály, melynek kimenetele természetesen

előre nem jósolható meg, de az bizonyos, hogy megmozdult az arab világ, újra felkelt a páncárab

nemzeti eszme és a moszuli olajmező felé a háború tüzesóvaja közeleg.

GULLIVER a törpék országában

filmen a moziban

Könyvben a film szövegével és képeivel a

Méliusz könyvkereskedésben

Brabazon a repülőgépgyártás miniszterévé, F. J. Leatherst hajózás- és szállításiügyi miniszterévé és R. H. Crosst Ausztrália főbiztosává.

Londoni hírek szerint az átesoportosítás elsősorban azért történt, mert az Egyesült Államoknak megakarják mutatni, hogy a küldött hadianyagot arra alkalmas emberek használják majd fel. Lord Beaverbrook új állásával kapcsolatban megjegyzi, hogy a miniszter valamilyen új feladatra tették szabaddá. Ez valószínűleg az angol tankipar fejlesztése lesz. Sir Frederic Leathers akit most a hajózási és szállításiügyi minisztérium élére állítottak, teljesen ismeretlen ember, nyilvánvaló tehát, hogy kinevezése csak gyakorlati okokból történt. Moore Brabazon egyike Anglia legkiválóbb repülőinek. A hajózási és a szállításiügyi minisztérium egysítése azt a célt szolgálja, hogy az áruknak a kikötőben való átrakodásával kapcsolatban késedelem ne állhasson be, mint eddig történt.

Londonban abban reménykednek, hogy a most következő ketnapos háborús vita során az új kormány jobban megállja helyét. Az átalakított kormánynak most már nincsen olyan tagja, akinek kétértelmű megbízatása lenne. Politikai körökben erre súlyt helyeztek. Szó van a hadikabinet tagjainak kinevezéséről négyre való leszállításáról, hogy így az elhatározások gyorsabbak és egységesebbek legyenek.

NÉMET VÉLEMÉNY AZ ANGOL KORMÁNY ÁTALAKULÁSÁRÓL

Berlini politikai körökben — mint az MTI jelenti — pénteken nagy érdeklődéssel beszéltek az angol kormány átalakulásáról. Különös figyelmet keltett az a tény, éppen most történik változás abban a két miniszteri munkakörben, amely a legfontosabb egy hadviselő állam szempontjából — a hajózási és szállítási tárcájában. — Nyilván nem volt elegendő az az eredmény, amelyet a két miniszter fel tudott mutatni, bár Londonban még két hete is rendkívül dicsérő hangon nyilatkoztak a két államfőről. Berlini vélemény szerint tehát valami nincs rendben az angol hadigazdálkodás kialakításában. A Wilhelmstrassen úgy nyilatkoztak, hogy az angol kormány átalakítása a válság jellegzetes kísérő tünete, amely a londoni zűlött magatartás és az angol kormány kebelében mutatkozó kedvetlenség jelének látszik. Ezek a londoni események, — mondották továbbá német részről, — alátámasztják az Angliában egybeült is megfigyelt hangulatot, —

Ujra megnyílt a

Hegyaljai, Gyöngyösi, Egri és Homoki Borraktár

Bel- és külföldi fujborok, pezsgő, likőr, rum és gyümölcs-pálinka különlegességek szaküzlete. Telefon: 13-17. Piac u. 55.

fejeződik be az MTI berlini jelentése.

A BRIT VILÁGBIRODALMI KORMÁNY NEM IDŐSZERŰ

Mint az angol rádió közli — jelenti a Német TI — az angol király délben kihallgatáson fogadta Menzies ausztráliai miniszterelnököt. Menzies a kihallgatás után a sajtó képviselőivel közölte, hogy angliai tartózkodása alatt megbeszélte azt a kérdést is, vajjon megalakítsák-e a brit világbirodalom háborús kormányát, avagy nem. Arra az eredményre jutottak, hogy ilyen kormány alakítása ezidőszert még nem időszerű.

MENZIES AMERIKÁBA MEGY

A Reuter iroda jelentése szerint Menzies ausztráliai miniszterelnök Londonban bejelentette, hogy el-

Egész napon át tartott a harc iraki és brit csapatok között

London, május 2. (Reuter) Az angol csapatok az iraki csapatok tüzelésére válaszolva, pénteken tüzharcot vívtak az iraki csapatokkal. A harc egész napon át folyt és valószínűleg most is tart.

A görög szárazföldön nincs már harcoló angol katona, közli a német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli: A német hadsereg csapatai teljesen megszállták a Peloponneszot. A görög szárazföldön nincs már egyetlen harcoló angol katona sem. A Peloponnesz déli kikötőjében harcra kényszerítették a menekülő angolok maradéksapatait, akik igyekeztek elérni hajóikat, foglyul ejtették. Az angol foglyok száma ezzel 8200 főre emelkedett. Harci repülőgépeink április 30-án elsüllyeszttek egy ellenséges csapatszárító hajót a Korinthoszi öbölben, egy másikat megadásra kényszerítették.

Észak-Afrikában erős német és olasz harci repülőrajok újból hatáson bombázták az ellenség Tobruk melletti erődítményét. A bombák telitalálatlalt több üteget tettek harcra képtelenné. Erős robbanást idéztek elő a

A görög szigetek megszállása

BERLIN, május 2. Krétán kívül megszálltuk Görögország minden hadiszállag fontos szigetét, állapítják meg péntek este berlini szakértői körökben. A görögországi hadjárat befejezésével kapcsolatosan hangsúlyozták politikai tényezőket, hogy az európai újjárendezés új állomásához érünk: Angliát kiűzzük a szárazföldről. (MTI)

BERLIN, május 2. Berlini szakértői körök szerint az angol hajókban elszervezett hajótörvességek, amelyeket vagy a görög vizeken, vagy útbán Görögország felé süllyesztettek el, vagy rögáltak meg, 900 ezer tonnát tesznek ki. (MTI)

RÓMA, május 2. (Stefani.) A péntek délutáni olasz lapok hangsúlyozzák,

Román István

Apollo Filmszínház

Ma szombattól és minden nap: Swift halhatatlan satirája, mesék az álomországában

Gulliver a törpék országában

Színes, zenés, rajzos filmesoda, zenéjében nyolc világláger.

látogat Amerikába. Ott őszintén megmondja, hogy az amerikai segítségek nagyméretűnek kell lennie.

PAPEN

ankarai német nagykövet, mint berlini politikai körökben mondják, visszautazott állomáshelyére.

Papen visszatérése nyilván összefüggésben áll a török-német viszony javulásával.

Rómában Törökország és a tengelyhatalmak viszonyának végleges tisztázását Papen visszaérkezése utánra várják. Az olasz lapok a török-angol szerződésről írva kiemelik, hogy »ennek a célja az lett volna a megkötés idején, hogy megvédje Törökországot egy esetleges támadástól, de sem Anglia, sem Törökország nem gondolt arra a lehetőségre, hogy Törökország mentse meg az angol világbirodalmát.

Berlini politikai körökben egyébként semmit sem tudnak azokról a külföldi egyrészesben elterjedt hírekről, hogy a török államelnök Bulgáriába utazik.

Egész napon át tartott a harc iraki és brit csapatok között

Az angol rádió további közlése szerint iraki csapatok és a Habanyh repülőterem összpontosított brit csapatok között a harc folyik. (MTI)

Németország tárgyalásokat folytat a petsamói nikkeltányakkal

BERLIN, május 2. A Wilhelmstrassen egy kérdésre válaszolva közölte, hogy hosszabb ideje műszaki tárgyalások folynak Németország és illetékes tulajdonosok között a petsamói nikkeltányokról. A tárgyalások az engedélyjogot, a kitermelés alaki szabályozását, a szállítást és a kitermelt anyag értékesítését érinti. A birodalmi főváros politikai körökben pénteken azt mondták ezzel kapcsolatban, hogy a tárgyalások még folynak. (MTI)

Baldur von Schirach Budnpesten

Budapest, május 2. Baldur von Schirach, Bécs város birodalmi helytartója péntek délben feliratkozott a Kormányzó Úr Öfömméltóságánál, majd résztvett a nemzetközi vásár ünnepélyes megnyitásban. A megnyitó ünnepség alkalmából Varga József iparügyi miniszter bemutatta a birodalmi helytartót a kormányzóknak. Baldur von Schirach megtekintette a nemzetközi vásárt, majd egy óraker a kereskedelmi minisztériumban látogatást tett Varga József miniszternél. Varga József miniszter két óraker a városi Gündel étteremben villásreggelit adott Baldur von Schirach, Bécs város birodalmi helytartó tiszteletére. A birodalmi helytartó szombat délelőtt kihallgatáson jelent meg a kormányzóknál, majd látogatást tett a miniszterelnöknél és több más tényezőknél.

Rövid táviratok

London, március 2. (Reuter.) A háborús gazdasági minisztérium közli, hogy a Londonba, Iránba és Irakba a Perzsa-öbölön át európai államokból szállított áruka érvénybe lép a navicert rendszer.

Belgrád, május 2. A német hatóságok Belgrádban engedélyezték a Magyar Közművelődési Egyesület működését, amely Apró István építész elnöksége alatt április 30-án megkezdte működését.

Halálos szerelmi tragédia Diósgyőrben

Végzetes tragédia játszódott le Diósgyőrben. A Molnár-széklyéről egy 16 éves leány a 38 méteres mélységbe vetette magát és összezuhanott testtel azonnal szörnyelhalt. A tragédia előzményeként a 16 éves hivatali gépirőleány beleszeretett egy 18 éves kereskedőtanoncba. A leány szülei ellenezték az ismeretséget, mire a romantikus jelű fiatalok elhatározták, hogy közös öngyilkosságot követnek el. Megirták búcsúleveleiket és aztán az éjszakai órákban felmásztak a meredek sziklacsúcsra, ahol a leány el is követte az öngyilkosságot. A legráskor elhangzott borzalmas sikoly azonban az utolsó pillanatban visszariasztotta a fiatalembert, képtelen volt szerelme szétronsolt teteme után ugrani, hanem hazarohant és kétségbeesetten beszélt el a történetet. A borzalmas tragédia nagy megdöbbenést keltett Diósgyőrben.

Vigszínház mozgó

Ma is a nagyszerű új magyar film:

Ma, tegnap, holnap

Fősz.: Szilágyi Szabó Eszter. Jávor, Somlay, Mály Gerő.

A Kúria Kovarcz Emil nyilas képviselőt öt évi fegyházra ítélte

Megsemmisítvén a törvényszék felmentő ítéletét

Budapest, május 2. A m. kir. Kúria tegnap este hirdetett ítéletet Kovarcz Emil és lársai bűnügyében. Kovarcz Emil — mint ismeretes — a törvényszék felmentette s a Kúria ezt az ítéletet megsemmisítette s Kovarczot az állam és társadalom rendjének erőszakos felforgatására irányuló kísérlet miatt jogerősen öt évi fegyházra és tízévi hivatalvesztésre ítélte. Politikai jogainak gyakorlását ugyancsak tízévi időtartamra függesztette fel a Kúria.

A többi vádlott ügyében beérkezett semmisségi panaszokat a legfelsőbb bíróság elutasította, úgyhogy egyéb részében az ötéves ítélet jogerőssé vált.

Az ítélet indokolásában a Kúria az elsőfokú bírósággal ellentétben a következő tényállást állapította meg: Kovarcz Emil 1939. év folyamán, március 1. után néhányszor Kagai István Jánossal, Angyal Istvánnal és Völgyi Jánossal mint a vasutasfront vezetőivel együttesen és külön-külön is tárgyalt. Ilyenkor a rendszerváltozás szükségét annak erőszakos úton való megvalósítását a hatalom átvétele végett célszerűnek tartotta az erőszakos események végrehajtását, ezek módjait és körülményeit fejtegette. Mindezekkel kapcsolatban a MÁV alkalmazottaknak minél teljesebb megszervezését, a vasúti forgalom részleges megbénítását célzó romboló események végrehajtásának szükségességét hangoztatta, a középületek megszállásáról, a hatalom birtokbavételéről, az egyes ellenálló vezető-

személyek és közöttük Kereszt-Fischer Ferenc belügyminiszter őrizetbe vételéről és ártalmatlanná tételéről, valamint a belügyminiszter ellen tett merénylet keresztülvételének lehetőségéről és körülményeiről beszélt.

Ezek szerint tehát Kovarcz Emil az államfelforgató jellege következtében felosztott Hungarista mozgalom célkitűzéseinek titokban továbbfolytatott megvalósítása érdekében tevékenykedett. Ez a tevékenység pedig nyilvánvalóan a fennálló törvényes rend erőszakos felforgatására irányult.

Kovarcz Emil vádlott büntetésének kiszabásánál enyhítő körülmény hiányában súlyosbító körülményül szolgált a vádlott büntetett előélete, továbbá az, hogy a súlyos beszámítás alá eső államfelforgató eseményt a vádlott válságos helyzetben, nehéz időben követte el, amikor fokozottabban szükség volt a rendre, egyetértésre és fegyelmre, valamint különös nyomatékkal az, hogy mint ny. törzstiszt és a törvényhozó testület tagja határozta el magát államfelforgató eseményre.

Azelegáns hölgy ruhája
Bencze Mihályné
szalonjából való
Piac ucca 61.

„Amely ország nem akarja eltartani saját hadseregét, az az ellenség hadseregét kell, hogy eltartsa”

A német birodalmi pénzügyminiszter érdekes előadása Budapesten a háború finanszírozásáról, a magyar-német gazdasági kapcsolatok fejlődéséről

Budapest, május 2. A magyar pénzügyminiszter vendégeként Budapesten tartózkodó Schwerin Krosig német birodalmi pénzügyminiszter pénteken délután a Magyar-Német Társaság meghívására a parlament delegációs termében előadást tartott „Kriegsfinanzierung” címmel. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg s azon megjelent József királyi herceg, tábornagy, Bárdossy László miniszterelnök, a kormány csaknem minden tagja és sok más előkelőség.

Tasnádi Nagy András elnök megnyitó beszédében köszönetet mondott a birodalmi pénzügyminiszternek, hogy nagy elfoglaltsága mellett is időt szakított magának arra, hogy a Magyar-Német Társaság meghívására előadást tartson a háborús pénzügyi gazdálkodásról. Ismertette az előadó német birodalmi pénzügyminiszter szerepét a német birodalom gazdálkodásának megteremtésében és továbbvitelében, aki belbizonyította, hogy nemcsak aranyból, hanem egyéb értékekből is lehet pénzt teremteni.

Általános figyelem középpontjába kezdte teg a német birodalmi pénzügyminiszter előadását. Bevezetőül kiemelte, hogy a német pénzügyi politika egy emberöltőn belül immár a második totális háború problémáival nem előkészületlenül került szembe. Vázolta ezután, hogy a német közgazdaságot adómérséklésekkel és adóenyhítésekkel, egyszersmind pedig a hitel kibővítése révén hogyan juttatták új vá-

sárlóerőhöz. A németek megszivelték azt az intelmet — hangsúlyozta a miniszter —, hogy amely ország nem akarja eltartani a saját hadseregét, az az ellenség hadseregét kell, hogy eltartsa. A pénzügyi bér- és árpolitika ügyes együttműködésével elkerülték a hitel kibővítésének veszedelmét. Kiemelte, hogy a munkával való ellátás akkori politikájával kapcsolatosan rendkívüli összegeket is juttattak fegyverkezési célokra. Ennek eredményeként a mostani háború kitörésekor el lehet könyvelni, hogy az ipart teljes mértékben foglalkoztatták. A lakosság jövedelme megnövekedett s az adójövedelem állandóan növekedett. A nemzeti jövedelem ma kereken 100 millió márkát tesz ki. Ezt, amennyire lehet, bekapcsolják a háború finanszírozásába, a jövedelem magánélelőjaira fordítható részét pedig a birodalom védelmének szükségletei javára korlátozták. Ez a gazdasági élet állami irányítása során surlódás nélkül sikerült.

A pénzügyminiszter ezután utalt arra, hogy ebben a kérdésben a német és magyar honvédelmi gazdasági politika egyhangúsan jár el. Németországban azt lehet mondani körülbelül a kiadások felét fedezi az adóbevételek. A jövedelmi adóra kivetett hadipótlékon és dohány, sör, habzóbor és pálinkaadó pótlékolásán kívül semmiféle újabb hadiadót nem hoztak be, sőt bizonyos adókat meg is szüntettek, vagy leszállították. Az eredmény sokkal inkább az adórendszer kimunkálásának s a birodalmi pénzügyi adóztatás ütőerejének köszönhető. A birodalom adóbevétele 1940-ben 27 milliárd márkát tett ki, 1941-ben pedig kereken 30 milliárd márká bevétele számíthatnak. De még ezek a nagy összegek sem merítették ki az egyes gazdaságoknak a háború végén szabadabbá vált vásárlóerejét. Ezt bizonyítja a hitelszükséglet surlódás nélküli kielégítése. A birodalom évi kamatterhe mindössze 2,9 milliárd márká, vagyis nem több, mint az adóbevételek és lözizgatási bevételek

9 százaléka. Ezek szerint meg egy jelentékeny mozgási lehetőség áll rendelkezésre a háború finanszírozásának céljára.

A miniszter végül a háború finanszírozásának a külfölddel kapcsolatos gazdasági kérdéseiről nyilatkozott. A miniszter különösen a német-magyar kereskedelem fejlődéséről örömmel szólt. Ha Magyarország ily módon viszi előbbre szerves bekapcsolódását egy tág gazdasági térben, akkor a német és magyar gazdasági politika teljes egyetértésben van. Az európai gazdasági élet bekés újjaalakításához különösen nyomatékos pázzájárulást jelent ez. A miniszter végül kijelentette, hogy nem kételkedik abban, hogy azon az úton, amelyen Magyarország és Németország Versailles-

FERENC JÓZSEF

KESERŰVIZ

lól és Trianontól kezdve Magyarországnak a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásáig fontos szakaszokon át együlthaladt, a két ország a jövőben is együtt fog haladni közös munkában, a nemzetek közötti politika és gazdasági kapcsolatok kiépítésére.

Sokszor szakította félbe a helyes és taps az előadást.

A Német Távirati Iroda a palesztinai zsidók meneküléséről ad hírt

BEYRUTH, május 2. (Német Távirati Iroda.) A palesztinai zsidók számszámra utaznak menekülésszerűen és adják el birtokaikat. Ennek megállá-

sára a palesztinai hatóságok megtiltották, hogy az ilyen körülmények között történt adás-vétel a telekkönyvbe bevezessék. (MTL)

Schönbauer bécsi professor Hüttl professor meghívására előadást tartott Debrecenben

A Debreceni Orvosegyesület tegnap délután a Sebészeti Klinika tantermében rendkívüli ülést tartott, melyen dr. Schönbauer Lipót, a bécsi I. sz. sebészeti klinika igazgatója adott elő „Az agysebészeti tapasztalatokról és eredményekről”.

Mint tudjuk, dr. Hüttl Tivadar sebész professor ez év februárjában a bécsi orvosegyesület meghívására a Birotházban előadást tartott és akkor hívta meg Schönbauer professort Debrecenbe. A nagyhirű bécsi professor repülőgépen utazott Nagyváradig, onnan pedig autóval tette meg az utat.

Az ünnepélyes ülésen dr. Kettesy Aladár elnök meleg szavakkal üdvözölte a vendéget. A Debreceni Orvosegyesület őszinte barátsággal fogadja Schönbauer professort, úgy is, mint annak a bécsi orvosi iskolának küldöttjét, mellyel a magyar orvosi tudomány évszázadok óta együtt dolgozik. Kérte a vendégprofessort, hogy adja át a debreceni orvosi kar üdvözlését a bécsi orvosi collegiumnak.

Schönbauer professor megköszönte a bécsi orvosi kar nevében is az elnök üdvözlő szavait. Megemlékezett azokról a nagy magyar orvosokról, akik a bécsi orvosi iskolából kerültek ki.

Előadásának bevezető szavaiban kifejtette, hogy az agysebészettel nem lehet külön szakna knevezni, mert az a nagysebészettel és a többi orvosi szakokkal szorosan összefügg. Az agysebészettel terén az első jó eredményeket az angol és német orvosi iskola érte el. — Cushing és Eiselsberg professorokkal az élen. Már Chusnig is hangsúlyozta, hogy a körélmény a neurochirurgiában kétszeresen nagyjelentőségű, mert rámutat arra az irányra, amelyben a vizsgálatokat ki kell terjeszteni. Különösen nagy segítséget nyújt a röntgenvizsgálat. Nem nélkülözhetők a pontos ideggyógyászati, szemészeti, valamint az általános orvosi és laboratóriumi vizsgálatok. A speciális neurochirurgiai vizsgálatok igen finomak, mert a műtét előtt pontosan meg kell jelölni a behatolás helyét. Az utóbbi időben nagy mértékben sikerült csökkenteni gondos

előkészítéssel és utókezeléssel az agyműtétek legnagyobb veszélyét, az agyvizenyőt. A speciális röntgenvizsgálati módszerekkel, a levegőbefúvással és kontraszt töltéssel nemcsak pontosan lehet lokalizálni, hanem legtöbbször diagnózist is lehet mondani.

Schönbauer professor ezután számos röntgenképet mutatott be és analizált a nagyszámú hallgatóság előtt, majd ismertette a műteti technikát. Több mint ezer esetről készült statisztikával kimutatta, hogy az utóbbi időben nagy mértékben sikerült csökkenteni az agyműtétek veszélyességét.

Dr. Kettesy Aladár elnök köszönetet mondott Schönbauer professornak, hogy a jelenlegi utazási nehéz viszonyok között is eljött és megtartotta a tanulságos előadást, mely a magyar és német nemzet közötti barátságának egyik építőköve.

A Debreceni Orvosegyesület és orvosi kar vendégét dr. Hüttl Tivadar, dr. Kettesy Aladár, dr. Jankovich László professorok, valamint dr. Jáki Gyula m. tanár búcsúztatták. A professor a legközelebbi vonattal visszautazott Bécsbe.

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás 331. sz. hivatalos jelentése: Repülőgépeink bombázták La Valetta kikötőberendezéseit. Német vadászgépek a Málta sziget felett lezajlott légiütközetben lelőttek három Hurikan mintájú brit repülőgépet.

Észak-Afrikában Sollum környékén a német és olasz különítmények, valamint a német repülőgépek tevékenykedtek. Német repülők megtámadták a gépesített oszlopokat, csapatösszevonásokat és ellenséges ütegeket. Olasz és német gépek erős támadást intéztek Tobruk védelmi berendezései ellen. — A Tobruknál kifejtett bombatámadásaink állandóan erősödnek. Német vadászgépek lelőttek négy ellenséges repülőgépet.

Kelet-Afrikában nem történt említésre méltó esemény.

Hungária filmszínház.

Ma először az 50 éves filmgyártás jubileumi színes filmje: a technicolor csodás színpompájában játszó **Hollywoodi varázs**
Főszereplők: Alice Faye és Don Ameche.
Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!
Híradó!

felhívjuk

figyelmét
tavaszi felöltő
divat öltöny
Ballonkabát
ujdonságainkra

Grünfeld

Oriszbabság
Kiszeplőm mellé

Doktor urak! Tudjanak nemesen élni...

Mitrovics rektor beszéde a felavatott új doktorokhoz

A ma lefolyó kormányzógyűrés dok-
toravatás miatt a szokásos szombati
doktoravatás közgyűlést tegnap délben
tartotta az egyetem tanácsa a központi
egyetem aulájában. A nagyszámú kö-
zönség előtt lezajlott avatáson Fiedler
Tibor, dr. Király István és Lizák Titusz
a jogtudományi, Bors Jenő és Kádár
Imre az orvostudományi doktori címet
nyerték el.

Az avatási szertartás után dr. Mitro-
vics Gyula rektor a következő mély-
értelmű beszédet intézte az új dokto-
rokhoz:

— Ha az élet értelmét és célját ke-
vessük, azt aligha találjuk meg más-
képpen, mint magasabbrendű szellemi-
ségünk kifejlesztésében, mivel éppen ez
a szellemiség emeli embri nemünket
az állatvilág fölé. Ennek lényege pedig
birtokunkba vétele mindannak — espe-
dig a gyakorlati felhasználhatóság ha-
tárain is messze túlmenően —, aminek
felismerésére és megállapítására csak
képes az emberi elme.

— A szellem önérvényesülésének eme
munkájában a legfontosabb erő-
forrás az érvényesülés, mert elmennek a
természet s a valóság adottságához kell
alkalmazkodni. Ez a magasra felelő-
sített értelem azonban nem elégtel-
en ki egymagában szellemünk, amely al-
kolti vágyik s alkotásaiban gáttalan és
niánytalan érvényesülésre törekszik. Az
adottságok gátlásaitól magát felszaba-
dítva, saját képére teremti újjá a vilá-

got művészetében.

— Azért a művészet az emberi szel-
lem legfőbb kifejezése s pihenni
vágyódásában legfelemelőbb, önmagá-
hoz legméltóbb rekreációja. Ezért van
az, hogy a legműveltebb s egyben a leg-
több felelősséggel dolgozó emberek kö-
réről kerülnek ki a műértők és műalko-
tók legnagyobb számmal. Például az
orvosok, akik előtt az emberi élet min-
den nyomorúsága leplezetlenül mutat-
kozik, boldogan menekülnek eme sötét
képek kísértéséi elől a művészeteknek
mündektől megtisztult magasabb lég-
körébe.

— Mindenki, aki megkönnyebbülést és
felemelkedést érez a műalkotások köré-
ben, hálával gondolhat azok alkotóira,
mert a nagy művészek valóban az em-
beriség legnagyobb jótévi közé tartoz-
nak. Hálával idézzük azért emlékeze-
tünkbe a nagy Antonis van Dyck szel-
lemét, aki az ember egyéni és faji éle-
tének az alak és színek nyelvén oly
nagy szerű revellálója és akinek ez év-
ben ünnepeljük majd halálának három-
századik évfordulóját.

— Doktor Urak! Tudjanak nemesen
élni s fáradaimk után — miközben
kötelességeiket teljesítik — találják
meg mindenkör az emberhez legméltó-
bb enyhülés eszközeit.

A gondolatokban gazdag beszéd a
jelenvoltak körében mély hatást vál-
tott ki.

A Kormányzó nyitotta meg a Nemzetközi Vásárt

A vásár megnyitására a következő-
ket jelentik Budapestről:

A Nemzetek terén felállított emel-
vényen, ahova vörös szőnyeg vezet,
Szendy Károly polgármester, a vásár
elnöke helyezkedett el a mikrofon
előtt, körülötte jobbra-balra gyüleke-
tek a diplomaták és a meghívott elő-
kelőségek. A főkapu előtt három-
negyed 10 órakor felsorakozott a fo-
gadóbizottság: Varga József ipari és
kereskedelmi miniszter, Chorin Fe-
renc, a GyOSz elnöke, aki egyben
lárselnöke a vásárnak is, vitéz dr.
Gyulay Tibor főtitkár, a másik lárs-
elnök és Hollósy István, a vásár ve-
zérgazdája.

Tíz órakor hangzottak el a kor-
mányzó érkezését jelző kiáltások. A kor-
mányzó a vörös szőnyegen végig-
haladva fellépett az emelvényre és
Szendy Károly polgármester lelkes
üdvözlő beszéddel fogadta, majd fel-
kérte a vásár megnyitására. A beszéd
elhangzása után a kormányzó úr meg-

A vásár első hétfője a „Magyar Asszonyok Napja“

Budapestről jelentik: Május 2-ával
elkezdett a Budapesti Nemzetközi Vá-
sár megnyitásának napja. A vidékiek
és külföldiek már tízezerrel érkeztek
Budapestre s így máris bizonyos a vá-
sár mindennapi „telt háza“. Van a
vásáron minden, ami mai anyagokról,
mai divatról, mai árucikkekről és mai
árakról csak tájékozást nyújthat. Van
annyi, hogy egy nap alatt meg sem
tekinthető minden és éppen ez a fan-
tasztikus bőség indította a Baross Szö-
vetség női szakosztályát arra, hogy
május 5-én, a vásár első hétfőjén meg-
rendeze a magyar asszonyok napját. Ez
azt jelenti, hogy ezen a napon a vásár
területén a legkiválóbb szakértő veze-
tők állnak a hölgyközönség rendelkezé-
sére. Lesz csoport, amelynek veze-
tője valóságos „magas iskola“ keretén-
ben arra tanítja meg a csoport tagjait,
hogy a ma rendelkezésre álló anya-
gokkal és meghatározott adagokkal
hogyan lehet jól és kiadósan főzni.
Lesz szakértő vezető, aki csoportjával
a legmodernebb konyhát, a legmoder-
nebb háztartási eszközöket és a leg-
modernebb lakásberendezéseket is-
merteti meg. Másik vezető a kézi-
munkaközpontok és a háziipar kin-
cséin át néprajzi szakértőkké képezi
ki egy nap alatt csoportjának tagjait.
Természetesen minden hölgy ahhoz a
csoporthoz csatlakozhatik, amelyikhez
éppen akar. És függetlenül a vásár
revüszínházától, a vásár területén lévő
Székesfehérvári Múzeum termében

adta az engedélyt a vásár megnyitá-
sára, majd üdvözölte a megjelent dip-
lomátokat és előkelőségeket. Utána
megkezdődött a körséta, melynek első
állomása a német pavillon volt, amely
előtt Erdmanskörff német követ, dr.
Majwald birodalmi biztos, Göbbels
német birodalmi propagandaminisz-
ter képviselője és a budapesti német
követség tagjai fogadták. Innen az
olasz pavillonhoz vezetett a kor-
mányzó útja, ahol Talao márkai buda-
pesti olasz követ, a követség tagjai és
Dante Petroni professzor fogadták.
Ezután az olasz közlekedésügyi pavil-
lon következett, majd a Szovjet Unió
pavillonja, ahol Tikolaj Saranov bu-
dapesti szovjetkövet üdvözölte a kor-
mányzót, Sorra következtek Svájc és
Szlovákia pavillonjai, majd a kor-
mányzó folytatva körsétáját, meg-
tekintette az egész vásárt és a látottak
felett legteljesebb megelégedését fe-
jezte ki.

Az idegenforgalmi intézmények a vásáron

Az Országos Magyar Idegenforgal-
mi Hivatal kalotaszegi stílusban ké-
szült hatalmas pavillonban mutatja be
a magyar idegenforgalom legújabb fej-
lődését. A pavillonban a nagy közle-
kedési vállalatok, mint a MEFTER, a
Nemzeti és Szabadkikötő, az IBUSz,
továbbá az OMH, a Székesfehérvári
Idegenforgalmi Hivatal, a Gyógyhelyi
Bizottság, az OMVESz és a Magyar
Túrista Szövetség. Nagy gondot fordít-
toltak arra, hogy a vidéki városok is
mellő képviselőket kapjanak a kiállítá-
son. A pavillon különböző látványaitól
százhuszszemélyes mozi egészíti ki,
ahová díjtalan a belépés. A vásár
egész tartama alatt különböző idegen-
forgalmi vonatkozású színes keskeny-
filmeket vetítenek le. Ezek között a
legérdekesebb lesz az OMH új hang-
os színes filmje: „Erdély“ címmel.

Kinevezések a tábornoki karban

A Magyar Távirati Iroda je-
lenti:

A Kormányzó Úr Öfömméltósága
a következő legfelsőbb kéziratot
bocsátotta ki:

Kedves vitéz Jány altábornagy!
Kinevezem Önt 1941. évi május
hó 1-ével, 1941. évi május 1-i rang-
gal — 1. rangszámmal — a ma-
gyar királyi honvédség hivatásos
katonaállományában, a tábornoki
karban gyalogsági tábornokká.

Horthy s. k.

vitéz Bartha s. k.

Kedves Gorondy-Novák altábor-
nagy!

Kinevezem Önt 1941. évi május
hó 1-ével, 1941. évi május 1-i rang-
gal — 2. rangszámmal — a ma-
gyar királyi honvédség hivatásos
katonaállományában, a tábornoki
karban lovassági tábornokká.

Horthy s. k.

vitéz Bartha s. k.

A Kormányzó Úr Öfömméltósága
1941. évi április hó 28. napján kelet
legfelsőbb elhatározásával, a ma-
gyar királyi honvédség hivatásos
katonaállományában kinevezte
1941. évi május hó 1-ével; 1941. má-
jus 1-i ranggal:

1. a tábornoki karban:
altábornagyokká a következő
tábornokokat: nemes csatai Csata-
tay Lajost, nemes Rákosi Bélát,
Gyimesy Ernőt, vitéz Nemeray
Mártont, vitéz Henney Gusztá-
vot.

Tábornokká a következő ezre-
deseket: vitéz Kassay-Farkas
Lászlót, vitéz Sajó Jánost, vitéz
Barczaujfalussy Egont, vitéz Vata-
fay Antalt, nemes nagyrákói és
kelemenfalvi Rakovszky György-
gyót, vitéz László Dezsőt, vitéz
Vörös Jánost, Petrik Ernőt, vitéz
Kolossy Imrét, vitéz Mező
Endrét, vitéz nemes Szécsy Imrét,
Abt Ottót.

Május elsején több fontos rendelet lépett életbe

Május elsején lépett életbe a
kormányzat az a legutóbbi ren-
delete, amely szerint az iparban,
kereskedelemben, bányászatban és
kohászatban a munkabérek szabá-
lyozásáról szóló 7200—1940. számú
rendelet hatálya alá tartozó mun-
kavállalóknak munkaadójuk má-
jus 1-től kezdődően a munkabérek
után az eddigi 7 százalék helyett
15 százalék bérpótlékot köteles
fizetni.

Május 1-én lépett életbe a piaci
és vásári árusítás új rendje is

olyan értelemben, hogy az orszá-
gos havi vagy heti vásáron, napi
piacon, továbbá búcsúkon keres-
kedő vagy iparos csak akkor áru-
síthat, ha az elsőfokú iparhatóság,
amely az iparjogositványt kiadta,
erre külön engedélyt adott.

A tanoncszerződés új rendje is
május 1-én lépett életbe. Ezentúl
tanoncszerződést néhány kivétel-
től eltekintve csak május, június,
július, augusztus, szeptember és
október hónapokban szabad kötni.

Debrecen iparpártolása az ősidőkben

Debrecen városa a legrégebbi időkben
is pártolta a korszerű és a közönségnek
hasznosító vállalkozásokat. A levél-
tárban őrzött sok irat tanuskodik erről.
Elsősorban azokat az ifjakat látta el
tanulmányi ösztöndíjakkal, akik kül-
földön igyekeztek tudásuk gyarapítását,
megszerzését, de nem volt fukar azok-
kal szemben sem, akik idehaza tettek
kísérleteket, hogy a város érdekét elő-
mozdítsák.

Elsárgult iratok beszélnek arról,
hogy százötven évvel ezelőtt Debrecen
legelső mérnöke Kovács György arról
tett jelentést a nemes magistrátusnak,
hogy a Nagyerdőnek azon a részén,
amely a Sámson község határával egy-
be folyik, van egy bővizű folyócska.
Katika folyása volt a neve ennek. Mint
megállapították ez a vízfolyás vezet-
te le a Nagyerdőben összegyűlt hóvizet
és más csapadékokat. A Katika tavasz-
szal elég mély medrű volt és völgyse-
rű esésével meglehetősen sebesen vitte
a vizet, úgyhogy Kovács György uram,
városi indszeller nagyszerű alkalmat
látott abban, hogy ezt a természetes
adottságot ki lehet használni a vízi
energia szolgálatba vételére. A tehet-
séges városi mérnök rögtön készen is
volt a nagyszerű gondolattal: a Katika
folyó vizét gátak segítségével felemelni
és duzzasztokban tárolni, hogy ne csak
tavasszal, de száraz nyáron is meg-
legyen a vízi erő az esetre, ha oda a vá-
ros valamiféle olyan intézményt létesít,
amelynek egész évben való járátása
szükségeitük. A tanácsban tetszett is
a terv és azon gondolkodtak a város
vezetői, hogy mit lehetne oda csinálni?

A legalkalmasabbnak látszott egy igen
élvvel való eszme, a szürposztót gyártó
Kallómalom megépítése. A szürposztó
százötven évvel ezelőtt nagyon kere-
sett cikk volt Debrecenben. Hiszen
ebből készítették legtöbbször ruha-
féléket, amit messze földről kellett a
városba importálni.

A szürposztót gyártó Kallómalom
felállításának terve messze földre elju-
tott az országot járó debreceni keres-
kedők útján. Több ajánlat is érkezett
be a városhoz. A többek között két
Gyöngyösi való szürszabó legény, bi-
zonyos Beliczay Pál és Rivnád Márton
adták be a legelőnyösebb tervet. — Az
egyezség létre is jött Ennek értelmé-
ben a Vekeri pusztán a város felépíti a
malmot 1462 forint költséggel. Ad a
vállalkozó szürszabó legényeknek in-
gyen telket és faanyagot lakóházuk
építésére. Ezzel szemben ők vállalták,
hogyha elegendő oláh birka és juhba-

rány gyapjút kellő mennyiségben kap-
nak, ellátják olcsó szürposztóval a deb-
receni nemes szürszabó cég tagjait, —
hogy egész évben dolgozhassanak.

Node ne higyük, hogy csak ma van
bürokrácia. Volt ez nagyobb mérték-
ben 150 év előtt is. Nagyváradon szó-
kelt a cs. és kir. helytartóbizottság,
amely mindenbe beleszólt. Beleszólt
ebbe a vállalkozásba is és úgy találta,
hogy nem lehet sikert várni a Katika
folyásra építendő „gyártó“ és azonfelül
föltette a város tőkebefektetését is. —
Ezért nem adott beleegyezést a terv ki-
viteléhez. De azt megengedte, hogy
bárki a saját költségén azt létesítsen
amit akar. Pár év múlva Molnár Mi-
hály debreceni asztalosmester akart
ugyanott fűrész malmot és asztalos-
műhelyt berendezni, de ez se létesült,
mert ezt halva született eszmének tar-
tották. Így aztán hiába való volt a ter-
vezgetés, a császári bizottság mindent
megakadályozott. Közben a természeti
erők is eltolták. A bővizű Katika fol-
lyás más irányt vett, a Nagyerdő vizei
kiszáradtak s ma már a folyásnak
sines meg csak az emléke, valahol a
hajdúbagosi határban. (b. s.)

Üsszeszűrűkalkul egy fodrász- segédel a Gohér ucon

Súlyos kimenetelű késelés tör-
tént pénteken délelőtt a Gohér u.
21. számú ház előtt. Kállai Imre 21
éves fodrászsegédel megtámadta
eddig ki nem derített okból egy
ismerőse és késél többször bele-
szúrta. Kállai vértől elborítva, eszmé-
letlenül terült el a földön. Egy
szűrés a hasán érte és hasfalát is
megsértette, másik balcsuklójába
hatolt, míg a harmadik szűrés az
oldalán találta el Kállai Imrét.

A véres késelésről értesítették a
mentőket és a rendőrséget. A men-
tők Kállait kiszállították a sebés-
zeti klinikára, ahol kezelés alá
vették. Allapota súlyos. A rendőr-
ség megindította az ügyben a nyom-
ozást.

Bitumenoidat

szigetelésre, sav és rozsdá-
elleni védekezésre kapható.
Luxás Vilmos és Testvére

Károly F. J. út 3-B. tel.: 23-08.

Szily államtitkár tegnap Debrecenben fontos megbeszéléseket folytatott egyetemi kérdésekben

Ma hármaskormányzógyűlési doktoravatás az egyetemen

Tegnap hajnalban Debrecenbe érkezett dr. Szily Kálmán kultuszállamtitkár, titkos tanácsos, a kultuszminisztériumban az egyetemi ügyosztály vezetője. Mint ismeretes ma délelőtt a Központi Egyetem aulájában tartandó ünnepélyen sub auspiciis Gubernatoris doktoravatásán dr. Szily Kálmán államtitkár képviseli a Kormányzó Úr személyét. Ennek az egyetemi közgyűlésnek keretében avatják sub auspiciis Gubernatoris doktorra ifj. Bacsó Jenőt, ifj. Vásáry Istvánt és Bozóky Máriát. A hármaskormányzógyűlésre nagy érdeklődés nyilvánul meg. Amint az avatandók személye is indokol. Az egyetem rektori hivatala dr. Kiss Zsigmond tanácsjegyzővel élen mindent meg tett, hogy az ünnepi aktus keretei megfelelők legyenek. Az egyetem előtt számos nemzetiszínű lobogót lobogtat a szél, az aulához vezető lépcsők pedig a sok dísznövénytől zöldelnek.

Szily államtitkár tegnap délután résztvett az egyetem tanácsának ülésén, amelyen több nagypontosságú tárgy került napirend-

re. Az ülés egy és egy negyed óra hosszat tartott és felölelte az egyetem minden kérdéses ügyét. Ezután Szily Kálmán államtitkár mintegy háromnegyed óráig modelt ült Dienes János festőművésznek, aki a rektori hivatal számára megörökíti az egyetem érdekében sokat fáradozott államtitkár arcképét. Vele, dr. Szádeczky-Kardoss Tibor egyetemi tanár, jog- és államtudományi dékánál elköltött családi ebéd után Szily államtitkár délután a rektori hivatalban kihallgatáson fogadta a kihallgatásra feliratkozottakat, majd este dr. Mitrovics Gyula rektor által adott vacsorán vett részt.

Ma délelőtt az avatásán a Kormányzó Úr személyét képviseli dr. Szily Kálmán, majd a természet-tudományi tanszékek ügyében fogad egy küldöttséget. Részt vesz a fizetésére adott díszében az Arany Bika szálló üvegtermében, délután pedig az orvoskari ülésen jelenik meg. Vacsera után a háromnegyed kilences vonattal indul vissza a fővárosba dr. Szily Kálmán államtitkár.

Müller Gyula róm. kat. igazgató kitüntetésére és ünneplése a debreceni róm. kat. tantestületben

Negyvenévi becsülettel munkával ellátott szolgálat után nemrégben vonult nyugalmába Müller Gyula bárándi róm. kat. igazgató-tanító. Egy emberöltőt magába foglaló nevelő munka elismerése az a kitüntetés, melyet Müller Gyula a kultuszminisztériumtól kapott.

A debreceni róm. kat. tantestület díszgyűlésén adta át dr. Beöthy György apát-kanonok, váradegyházmegyei főtanfelügyelő az ünnepeltnek a miniszteri elismerést — mint mondta — annak a férfúnak, ki sok-sok polgárt nevelt a négy évtized alatt a hazának és az anyaszentegyháznak.

A díszgyűlést társasvacsera követte az Angol Királynő fehér termében, melyen az ünnepelt és a róm. kat. tantestület megjelenésükkel dr. Lindenberger János apostoli kormányzó és dr. Beöthy György apát-kanonok, főtanfelügyelő is megjelentek.

Először Gáspár István igazgató üdvözölte az ünnepeltet mint kartársat és mint a bárándi esperesi kat. tanítói kör volt elnökét, mely körhöz ezeltől a debreceni róm. kat. tantestület is tartozott. Beszédét azzal végezte, hogy a jól megérdemelt nyug-

díjhoz adjon a jó Isten kartársunknak jó egészséget és hosszú életet.

Lindenberger János apostoli kormányzó szeretettel emlékezett meg az ünnepeltől s rajta keresztül tanítóiról. Atyai szavaihoz a jó munkatárs iránti megbecsülés és buzdítás csengett ki. Az ünnepeltre kérte Isten bőséges áldását.

Beöthy György egyházmegyei főtanfelügyelő gondolatokban gazdag szavaiban párhuzamot vont a kagyló igazgyöngytermelése és a tanító munkája között. Ilyen tanítói munka eredménye lesz az a Magyarország, melynek polgárai a hazáért, hitért és a nemzetért egyaránt örömmel hoznak meg minden áldozatot.

Müller Gyula nyug. igazgató-tanító könnyekig meghalva mondta el röviden negyvenévi munkásságának történetét és az elhangzott szavakért, valamint az ünnepeltetésért a főpástor-nak, a főtanfelügyelőnek és a megjelent kartársaknak hálás köszönetét fejezte ki.

A társaság azután a késő órákig maradt együtt a barátságos fehér asztalnál. (Sch. P.)

Az Árpádtéri Egyházzsér rendkívüli tanácsulása

Május elsején, a 6 órai istentisztelet végeztével vonultak át az árpádtéri egyházzsér tanácsosai és pót-tanácsosai csaknem teljes számban a gyülekezeti terembe. Dr. Hegyaljai Kiss Géza vezető-lelkipásztor és Kovács Lajos gondnok elnöklésével rendkívüli tanácsulást tartott az egyházzsér.

Éneklés és fohász után a lelkipásztor üdvözölte a megjelenteket. Bejelentette a lelkipásztor, hogy a debreceni egyház presbiteriumától végzés érkezett, mely jóváhagyta a márciusi negyedévi gyűlés jegyzőkönyvét és kiválóan fontosnak tartotta azt az intézkedést, hogy az egyházzsér október 31-én látja el a szegény gyermekeket ruhával, cipővel, s az anyag beszerzésére már most megtette a szükséges lépéseket. Jelentette továbbá, hogy tanácsosi tisztről lemondott özv. Vargha Zsigmondné sz. Bajza Emília, aki elköltözött Debrecenből és elhunyt rokona Bajza István emlékére 15 pengőt küldött a Téli Töke gyarapítására.

Nagy érdeklődéssel hallgatta meg a gyűlés a lelkipásztor előadását: „Tanácsos az egyház védelmében”. A lelkipásztor megjegyzően fejtette ki, hogy a Pál apostol. Titushoz intézett ígéri teljes mértékben ráillenek a református presbiterre és tanácsosra. Rámutatott az előadó hogy hol, milyen esetekben, mi a teendő? Kik azok, akik különös lelki

gondozás alá veendőek? Melyek azok a szükségletek, amelyekkel mulhatatlanul segíteni kell? A tanácsosok nagy megértéssel hallgatták lelkipásztor utmutatásait és nyomban vállalkoztak is a nekik kiosztott teendők elvégzésére. Többen hozzászóltak a gyakorlati téren mozgó előadáshoz és kiemelték a tanácsosok és a gyülekezeti tagok közötti személyes találkozások előnyeit.

Végül a lelkipásztor az elnöki székéből küldte üzenetét az olyan házaspároknak, akik valami oknál fogva elmulasztották házasságkötésüket egyházzsér megáldani. Jobb később mint soha! Jöhetnek köznap délelőtt, vasárnap 11-12 között, vagy amikor megbeszélnek. A megáldáshoz az anyakönyveléshez szükség van a polgári házasságkötéskor kapott „Tanúsítványra” s a házasságkötés adataira. Tanúkra nincs szükség.

Helyesléssel vette tudomásul a tanácsulást az a bejelentést, hogy az Árpádtéri Noegylet buzgó tagtársa Konkoly Gézáé született Várjassy Erzsébet elhunytakor koszorúmegváltás címén 13 pengő gyűlt be a Téli Töke gyarapítására.

A lelkipásztor imájával, énekléssel és adakozással végződött az árpádtéri tanácsosok lelkes gyűlése.

— Henry Ford a Newyork Tribune értesülése szerint visszavonult gyára vezetésétől és fiára Etzel Fordra bízta a vállalat irányítását.

Német katonák megtalálták a szerb koronaékszereket egy kolostorban

Gavrilo patriarkánál 15 millió dinár közpénzt találtak

Berlin, május 2. A német lapok feltűnő helyen közlik egy haditudósító jelentését, amelyből kitűnik, hogy német katonák Osztrig kolostorban megtalálták a szerb koronaékszerek egy részét és Péter király kíséretének bőröndjeit. Ennél jóval érdekesebb leletre is bukkantak azonban a katonák a kolostorban. Rátaláltak ugyanis Gavrilo szerb patriarkára és több magasrangú belgrádi miniszteriu-

mi tisztviselőre.

Gavrilo patriarkát, akinek szerepe a Szimovics-féle államesély körül közismert, letartóztatták. A patriarkát azzal vádolják, hogy elikkasztott 15 millió dinár közpénzt. A haditudósító beszámol arról, hogy ebből az összegből 10 millió dinárt megtaláltak a patriarká ágyműjébe és misernéhá-

ba varrva. (NST)

Borsos József kapott mérnöki megbízást a szegedi ref. egyház új templomának építésére

A szegedi ref. egyház új templomát épített. Szegedről jelentik most a következőket:

A szegedi ref. presbitérium legutóbbi gyűlésének jelentős tárgya volt a templomépítésre vonatkozó építésmérnöki megbízás tárgyában való döntés. A 10-es bizottság

egyhangú véleményének a meghallgatása után a presbitérium is úgy döntött, hogy a mérnöki megbízást a templom megépítésére Borsos József debreceni építésmérnöknek adja ki, akinek a terveit már előzőleg kivitelezésre elfogadta a presbitérium.

Bárczay földművelésügyi államtitkár ma Hajdú megyében szemlét tart az árvízkarokról

Budapest, május 2. Bárczay János dr. földművelésügyi államtitkár kétnapos körúton szemlét tartott az Alföldön és visszaérkezése után a következő nyilatkozatot tette.

— Az egész országban teljes erővel folynak a vímentesítési munkák. Ezeknek eredményességét hátráltatja azonban az esős időjárás és a folyók magas vízállása. Ezeket az egyébként rendkívüli körülményeket vízügyeink alapos rendezésénél számításba kell venni és pénzügyi fedezetet kell találnunk arra, hogy a folyók mentén, ott ahol a jelenlegihez ha-

sonló vízállás mellett a lefolyó vizeket csak áttemeléssel lehet a folyóba juttatni, megfelelő teljesítő képességű szivattyútelepeket építsünk.

Az államtitkár ezután részletesen nyilatkozott a víztelenítés eddigi eredményeiről, majd így folytatta szavait: Általában azt tapasztaltam, hogy a földművelésügyi miniszter által rendelt hordozható szivattyúk jól beváltak és nagy segítséget jelentenek. Utamat majd szombaton folytatom és szemlét tartok Szolnokon, Hajdú és Szabolcs megyében.

Bodnár Lajos zenetanár halálát okozó karambol ügye a törvényszék előtt

Agázolás után három hónapra halt meg a fiatal tanár

Csajághy Sebestyén György dr. büntetőtanácsa pénteken délelőtt tartotta meg a tárgyalást Szöke Ferenc gazdasági intéző és Oláh László kocsis ügyében, akik ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt indult meg az eljárás. A vád szerint tavaly március 9-én a Vár uccán elgázolta ifj. Félégházy János földhírtokos szekere Bodnár Lajos tanítóképzőintézeti zenetanárt, aki kerékpáron haladt az úton a szabályos oldalon.

A gázolás következtében a zenetanár súlyos sérülést szenvedett, különösen a lábán. A klinikán vették ápolás alá. Az állapota egy időre javult is, de három hónap múlva trombózt kapott és meghalt.

A tárgyaláson kiderült a következő. Félégházy János tanyájáról Oláh László kocsis azzal a lóval jött be a városba, amelyről tudta, hogy nem megbízható és megszalad a szekérről, ha magára hagyják. A Simonffy uca torkolatában már karambol is volt miatta, mert neki vitte a szekert a villamosnak. A tulajdonos megfitymotta, hogy a lovat a városban használják és csak igaznak rendelte. A kocsis mégis befogta a lovat és azzal jött a városba. A Csapó uca 19. számú ház udvarára hajtott be a szekert, nem merte az uccán hagyni, míg a bevásárlásokat elintézte. A lovat a gyeplőjénél fogva a kerékhez kötötte, nehogy megint elszaladjon. A szilaj állat azonban valahogyan mégis megugrott és kirohant az udvarról a Csapó uccára és vad vágatással rohant a Vár uccára, ahol elsodorta, hátulról helerohajva a kerékpáron haladó zenetanárba.

A kocsis azzal védekezett a tárgyaláson, hogy ő nem tehet arról,

hogy a ló olyan szilaj volt. Az igaz, hogy eltoltották a városi hájtástól, de úgy a gazdája, mint az intéző tudták és látták, mikor befogta a városi útra, mert akkor nem volt más ló a kéznél. Szöke Ferenc intéző azzal védekezett, hogy nem volt a szekérről, nem az ő hibája, ha a kocsis nem volt elég óvatos.

Dr. Ókrös Sándor törvényszéki orvosszakértő kijelentette, hogy a karambol és a haláleset összefüggésben van egymással, mert a gázolás következtében az erekben zúzóadások, vérrögök képződtek. A lába kezdett vastagodni és egy elszabadult vérrög bekerült a tüdőbe és halálát okozta.

A védelem részéről azt hangoztatták, hogy ha trombózis okozta a halált, még nem biztos, hogy az feltétlenül a karambol okozta sérülés következménye.

A bíróság megállapította a két vádlott bűnösségét és ezért az intézőt 200 P, a kocsiat 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

— Szülői értekezlet. A 172. számú „Erdő” cserkészcsapat parancsnoksága folyó hó 3-án délután 3 órakor szülői értekezletet tart a csapat otthonában (ref. gimnázium I. emelet). Az értekezlet tárgya: 1. Kornya Sándor gimn. igazgató, volt cserkészparancsnok búcsúja a szülői társadalomtól, 2. A nyári cserkész táborozás ügye. Az értekezletre a cserkészszülőket tisztelettel meghívja a parancsnokság.

METEOR MOZGO műsora:

Ma: 5, 7, 9 órakor utoljára

Tűzkeresztség

A német-lengyel villámháború

filmen:

Holnap: CSÓK ÉS GÖNG.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg ucca 1. szám,
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata,
május 3. reggel 8-tól, május 10-én
reggel 8-ig: „Mégváltó” Piac ucca 18
telefon: 14-69. — „Muraközy” Piac u.
72., telefon: 37-33. — „Bocskay” Ceg-
léd ucca 22. telefon: 29-14. — „Cso-
kónai”. Mester ucca 43., telefon 10-15
„Árpád fejedelem” Csapókert, Janosi
ucca 44. szám.

Május...

Harmatos felhő úszik az égen
Üzenettel rohan nagy kedvén-tavaszi
léghen.

Ligetjében szerelmes szívvel
csókos ajakkal, nótás kedvével, bűg a
vadgalamb...

Halk mosolygással ölel a szellő
rügyet, kis szirmot ha a nap feljő ringó
keblére.

Virágok kelyhe mézet kínálva
a rét lovagját a méhet várva-vár nagy
szent csodát...

Madár csicsereg, süttog a levél,
újfadakáról, tavaszról mesél az erdő
lombja.

Májusi láztól égő éjszaka
Mosolyogva néz a holdasszonyka ég-
takaróján.

Szerelmes lányra, bohó fiúra
ki ajkát nyújtja csókos búcsúra, mert
itt az óra.

Síró szemeknek pergő harmata
a kis fűszálon gyöngyö olvadva, kris-
tály fényben ég...

Óreg anyóka sötétben bámul
halványan égő szeme zugából emléket
keres...

Fejét régen behavazta a tél
szívében már halkán lüktet a vér...
mese lett a múlt...

Veressné Főző Erzsébet.

— **Vasárnapi istentiszteletek rendje**
x református templomokban. Nagy-
templomban délelőtt 10 órakor dr Soos
Béla, délután 5 órakor Keckés József.
Kistemplomban délelőtt 9 órakor Keckés
József, délelőtt 11 órakor Uray
Sándor, délután 5 órakor Csutoros Sándor.
— Kossuth uccai templomban dél-
előtt 10 órakor Mezey Béla, délután 5
órákor Ács Mihály. — Károlyi Gáspár-
téri templomban délelőtt 9 órakor Ko-
loszváry Kiss László, délután 4 órakor
Marsalkó József. — Ispótlay templom-
ban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc,
délután 5 órakor Birinyi János. — Ár-
pádtéri templomban délelőtt 10 órakor
dr Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 óra-
kor dr Erdei Mihály. — Homokkerti
templomban délelőtt 10 órakor Kovács
József, délután 5 órakor Duscza Ferenc.
— Nyilastelepi templomban dél-
előtt 10 órakor dr Juhász László, dél-
után 3 órakor Mezey Béla. — Csapó-
kerti templomban délelőtt 10 órakor dr
Dancsházy Sándor, délután 3 órakor
Püski Imre. — Kerekestelepi templom-
ban délelőtt 10 órakor Szilágyi László,
délután 3 órakor Duscza Ferenc. —
Nyulási állami iskolában délelőtt 10
órákor dr Farkas Pál. — Téglaskerti
állami iskolában délelőtt 10 órakor Pál
Antal. — Dóczy József ucca ucca 2 dél-
előtt 11 órakor Szenes László. — Egye-
temi klinikákon délelőtt Szenes László
és Konecz Zoltán. — Augusztai szanató-
riumban délelőtt negyed 10 órakor
Konecz Zoltán. — Téglavetői gyülekezeti
házban délután 3 órakor Kovács Árpád.
Wolffkatelepi olvasóköriben délután 3
órákor Szilágyi László. — Reménység
Haza délután 3 órakor Benkő Károly.
Tanyai istentiszteletek: Kádár dűlő dél-
előtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. —
Czuczsa délután 3 órakor vitéz Szabó S.
Pallag délelőtt 9 órakor Erdey Károly.
Hármashegy délelőtt 9 órakor László L.
Elek. — Lukaháza délután 2 órakor
László L. Elek. — Szepes délelőtt 9 ó.
Hosszúpályi út délután 2 órakor Papp
Géza. — Macs délelőtt 10 órakor Tó-
mory Lajos. — Kismacs délután 2 óra-
kor Tömörny Lajos. — Gyermekistentisz-
teletek: Homokkerti templomban dél-
előtt 9 órakor Duscza Ferenc. — Nyil-
astelepi templomban délelőtt 9 órakor
Mezey Béla.

Tegnap felavatott új doktorok.

— A római katolikus templomban és
kápolnában a rendes vasárnapi mise-
rend. A lelkesi beosztást ma eszközlik.

— Vasárnap délelőtt negyeddizent
órákor a Kollégium Oratóriumában
egyetemi istentiszteletet igét hirdét dr
Czegledy Sándor „Az élet látszata”
címmel.

— Istentisztelet az unitárius temp-
lomban. Debreceen, Hatvan ucca 24. sz.
alatt levő unitárius templomban f. má-
jus hó negyedikén, vasárnap délelőtt
10 órai kezdettel rendes vasárnapi is-
tentiszteletet tartanak. Ez alkalommal
imádkozik és prédikál dr Csiki Gábor,
budapesti unitárius missziós lelkész,
kormányfőtanácsos. Istentisztelet után
rendes havi presbiteri ülés lesz.

— Az evangélikus templomban vasár-
nap reggel 9 órakor ifjúsági istentisz-
telet, prédikál Labossa Lajos. Délelőtt
10 órakor gyülekezeti istentisztelet,
predikál: Pass László. — Délelőtt 11
órákor középiskolai leány-tanulók
biblia óraja, vezető Labossa Lajos.

— Istentiszteletek a baptista ima-
házban. A Szappanos uccai imaházban
vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig
imaóra, fél 10—fél 11 óráig prédikáció.
11—12 óráig vasárnapi iskola, délután
6—8 óráig urvacsoraszta. — Szerdán
este fél 8—fél 9 óráig bibliaóra. —
Pénteken este fél 8—fél 9 óráig ima-
óra.

— A nyilastelepi „Kálvin János”
Vegyeskár vasárnap délelőtt 10 óra-
kor a Kossuth uccai templomban tar-
landó istentiszteleten énekelni fog.
Pálfi Lajos karnagy vezetésével elő-
adja I. „Segény szívünk reménye
te...” kezdetű 378. Hallelujah éneket
és 2. Madách—Oláh K.: „Dicsőség a
magasban” című szerzeményét.

— A református lelkésznek biblia-
köre hétfőn, május 5-én Révész tér 2.
szám alatt szokásos időben bibliaórát
tart. Tekintettel arra, hogy konferen-
ciák megbeszéléseiről is szó lesz, minél
nagyobb számban való megjelenést
kér Uray Sándorné.

— Makkai Sándor ma előadást
tart a Déri múzeumban. Nagy ér-
deklődés előzi meg Makkai Sán-
dor volt erdélyi püspök, egyetemi
tanár ma esti előadását, melyet a
kistemplomi egyházközség műsoros
délutánján tart ma délután 6 óra-
kor a Déri múzeum dísztermében.
Uray Sándor egyházközségleti fő-
jegyző mond megnyitó beszédet,
majd Genesy Sára énekel Zemplé-
ni Kornél zongorakísérete mel-
lett. Kulini Lea Ady verseket sza-
val. T. Uray Magdolna pedig zong-
orán játszik több darabot. Ez-
után következik a műsoros délután
fénypontja, Makkai Sándor nagy-
szabású előadása a Tatárjárásról.

— A köleskenyér jobbizú, mint
a kukoricakenyér — állapították
meg a Magyar Nemzetbiológiai
Intézet szakértői. Ezek ugyanis
azt javasolják, hogy az árviszuj-
totta és vízzel borított területeket
vessék be köléssel. A kölestermést
a kenyérszításhoz pompásan fel-
lehetne használni, mert a köle-
kenyér jobbizú és tovább tartható
el, mint a kukoricakenyér.

— Egy hét alatt 25.000 hold föl-
det vízmentesítettek április 21-től
27-ig. Az eső következtében újabb
14.500 hold került víz alá. Vég-
eredményben a vízkárt szenvedett
terület 416.000 holdra csökkent.

— Pozsonyban légvédelmi gya-
korlatot rendelt el a rendőrség,
éjszakai elsötétítéssel. Repülőgé-
peket is bevonnak.

— Belehalt a légítámadás alkal-
mával szerzett sérülésébe egy
elvaszó tábornok. Alighiero Miele
dandártábornok Tripoli légi bomb-
bázisa folyamán szerzett sérülé-
sei következtében április 22-én el-
hunyt.

— Schaff tánciskolájában „Koroná-
ban” ötödik tanfolyam kezdődik. —
Szombaton és vasárnap össztánc.

— Debreceen város zeneiskolája
folyó hó 5-én, hétfőn este 8 órakor
tartja Mozart-estjét a zeneiskola hang-
versenytermében. Ingyenes jegyek
igényelhetők a titkári hivatalban.

— Gyomor-, bél-, máj- és anyagcseré-
betegségek szívesen isznak reggelként
felkeléskor egy-egy pohár természetes
„Ferenc József” keserűvizet, mert en-
nek hashajtó hatása gyors és biztos,
igen enyhe, s ezért nagyon kellemes. —
Kérdezze meg orvosát!

— Délvidéki versek. Az Árpád tér
gyülekezeti legutóbbi összejövetelén
Csapó Mária tanítónő Rakovszky uccai
növendékei közül négy kisleány elsza-
valta Hegyaljai Kiss Géza délvidéki
verseit. A négy növendék: Virág Éva,
Cibere Magda, Balogh Ilona, Hajós
Magda. A négy vers: Szabadka, Zom-
bor, Újvidék, Csáktornya. Ezután hat
leány elénekelte a délvidéki indulót:
Szabadka, Zombor, Újvidék... A kö-
zönség lelkes tapsal jutalmazta a
magyarruhás iskolás leányokat.

x Fegyvergyakorlatról visszatérve,
műtermem vezetését átvettém. Szíval
udvari fényképész-mester.

x Szövetek, selymek, kartonok, haris-
nyák, női- és férfi habselyem árúk
nagy választékban, legolcsóbban dr
Révésznénél, Hangya átjáróban.

x Gyorsíró-, gépiró-lanfolyam kez-
dődik május elején Naményi Z.
Gyorsíró-gépiróiskolában. Batthyány
ucca 1.

— Áramszünet. Vasárnap reggel 6
órától 9-ig az alábbi helyeken a háló-
zaton eszközrendő javítás végett áram-
szünetet tartunk: Teleki, Timár, Vig-
kedvő Mihály, Haláp, Varga, Szent
Anna, Nap, Kandia, Zöldfa, Batthyány,
Méliusz tér, Kossuth, Hajnal, Burgon-
dia, Domb, Magos, Kigyó, Vár, Csapó
ucca elején, Nyomtató, Szappanos, Ve-
res, Faragó, Kölesei, Meszena, Ma-
róthy György, Egymalom, Rákóczi,
Eötvös uccákon és Péterfia ucca pá-
rallal oldalán, Világítási Vállalat.

— Az Iparos Kör kétnapos tanul-
mányutat rendez a Nemzetközi Vásár
és Budapest nevezetességeinek (királyi
vár, országház stb.) megtekintésére.
Indulás ma este, visszaindulás 12-én
este. Utiköltség vásárigazolvánnyal
együtt 13.20 pengő. Olcsó szállásról
gondoskodás történt. Jelenetkezni le-
het vasárnap estig az Ipartestületben
és az Iparos Körben.

— Bihary Gábor ünneplése a lak-
atos szakosztályban. Mint meg-
írtuk, Bihary Gábort szép ünnep-
lésben részesítették az Ipartestü-
letben. Most a lakatos szakosztály
külön is üdvözölte a számvizsgáló
bizottság elnökét abból az alkalm-
ból, hogy az IPOK kiuntette.
Király Imre szakosztályi elnök
közönte Bihary Gábort, aki
már 40 éves mester. Méltatta ér-
demeit, melyeket nemcsak a szak-
mában, hanem az iparosok közös-
ségében is kifejtett. A díszülés
után közös vacsorán vettek részt
az Iparoskör nagytermében, ahol
Nagy Sándor szakosztályi alelnök,
majd Szendrey Sándor testületi
alelnök Bihary Gábor érdemeit és
a közért kifejtett munkásságát
méltatták.

— 30.000 pengőt adományozott
egy presbiter Budapesten a Szere-
tetszövetségnek, hogy abból az ösz-
szegből beteg gyermekek részére
gyógyhelyet létesítsenek. A pesti
presbiter nem engedte meg, hogy
névét nyilvánosságra hozzák, a
30.000 pengőt azonban készpénzben
letette a Szeretetszövetségben.
Szabó Imre esperes nagyon szép
cikkben számol be az eseményről s
azt írja, hogy ez a harmincezer
pengő ma a református egyház-
ban a legszebb prédikáció, bizony-
sága annak, hogy az Isten igéje
úr az emberek pénztárcája felett
is. Az Isten nem lehet és nem
szabad az egyházi adóval, a per-
selybe dobott adománnyal, a sze-
gényeknek juttatott alamizsnával
„kielégíteni”. Az Isten néha még
életünkben elkéri vagyonunk egy
részét. A gyönyörű példa bizo-
nyára követésre talál.

— Debreceen—Nyirbátori H. E.
Vasúton a vonatok folyó évi május hó
5-től az alábbi menetrend szerint fog-
nak közlekedni. Debreceen—MÁV Elő-
térrel indul: 3. sz. sínautóvonat na-
ponta 5 ó. 33 p. Nyirbátorba érkezik
7 ó. 15 p. 4. sz. sínautóvonat naponta
11 ó. 43 p. Nyirbátorba érkezik 10 ó.
23 p. 6. sz. sínautóvonat naponta 10 ó.
07 p. Nyirbátorba érkezik 18 ó. 49 p.
8. sz. sínautóvonat naponta 19 ó. 14 p.
Nyirbátorba érkezik 20 ó. 56 p. 11.
sz. vegyesvonat naponta 14 ó. 27 p.
Nyirbátorba érkezik 17 ó. 38 p. 12. sz.
vegyesvonat csak esütörtökön 4 ó.
20 p. Nyirbátorba érkezik 7 ó. 41 p.
Nyirbátor állomásról indul: 1. sz. sín-
autóvonat naponta 6 ó. 18 p. Debre-
ceenbe érkezik 7 ó. 58 p. 3. sz. sínautó-
vonat naponta 7 ó. 50 p. Debreceenbe
érkezik 9 ó. 30 p. 5. sz. sínautóvonat
naponta 15 ó. 00 p. Debreceenbe érke-
zik 16 ó. 47 p. 7. sz. sínautóvonat na-
ponta 19 ó. 09 p. Debreceenbe érkezik
20 ó. 49 p. 11. sz. vegyesvonat naponta
3 ó. 45 p. Debreceenbe érkezik 6 ó.
51 p. 13. sz. vegyesvonat csak esüt-
örtökön 15 ó. 13 p. Debreceenbe érke-
zik 18 ó. 10 p. Debreceen—Nyirbátori
HÉV Rt.

— Az erdélyi menekült refor-
mátus gyermekek részére, akiket
Erdély megszállott részéről üldöz-
ték ki a románok, a Szeretetszö-
vetség a borsodmegyei Nyomár
községben otthont nyitott. A Szer-
tetszövetség számos menekült
gyermeket vett pártfogásába.

— Dáridós névnap helyett men-
ház. A esőkmői intelligencia elha-
tározta, hogy ezentúl nem tart
névnapokat, hanem ennek költésé-
gét megváltja és az összeget a
Szeretetszövetség esőkmői ag-
menháza részére adja. — A Ceg-
ledi iskolás gyermekek 400 pengőt
gyűjtöttek az árvagyermek részé-
re és ezt az összeget bekludték
a Szeretetszövetségnek.

Asztalos Gizi
divatszaionját
Péterfia-u. 31.
alá helyezte át.

SZÍNHÁZ, FILM, SZÓRAKOZÁS

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szombaton délután: **Ember tragédiája**
Szombaton este: **Szeress megint.**

Vasárnap délután és este: **Szeressen megint.**

Szeress megint!

A „Szeress megint“ melynek szövegét Marossy Lajos és Pechár László írták, mindentekintetben megfelel annak várakozásnak melyet egy átlag-operett-hez fűz a közönség. Meséje nem túl bonyolult, de tele van mulatságos helyzetekkel, ügyes fordulatokkal, kedves romantikával és egyes figurái minden jelenetben harsány derűt fakasztanak. — Smitt Bella zenéje pedig színes, melodikus, fülbemászó muzsika, nem egy kitűnően sikerült számmal.

A Bányk-társulat **Károlyi Vilmos** ötletes, pergő rendezésében kitűnő előadásban mutatta be a darabot. Az együttes élén örömmel láttuk viszont a vendégként fellépő **Timár Ilát**, akinek kristálytisztán csengő, bársonyos, gyönyörű hangja nagy operettsikerek emlékeit idézi fel. Finom, bensőséges, egyéni bájjal formált filmszínészje nagy sikert aratott. A közönség melegen, lelkesen ünnepelte kedvencét. Mellette **Alszei Lajos** remekbeszabott, ellenállhatatlan egyéni humorral formált **Nepomukja** jelentett kirobbanó sikert. Ez a nagyon tehetséges színész egyik leg-tökéletesebb komikus szerepét vitte színpadra az ál-olajgyáros figurájában. Remek játékával, pompás táncával megérdemelten tetszett **Károlyi Vilmos** **Bodnár Mici** kettőse. **Halassy Mariska** ragyogó komikuma hálátlan szerepében is felsillant. Hódítóan férfias, kitűnő alakítást nyújtott **Járay Sándor**. Elsőrangú **Somogyváry Rudolf** Dénese, jó színenre valló figura **Bakos Lajos** inasa és pompás alakítás **Miskei József**. — **Ugyes figura** **Sorr Jenő** imperszáriója, kis szerepében is tehetséges, jó alakítást nyújt **Nagy Nándor**, **Kiss Tóth Kitty** izes játéka. **Czombál József** karakterisztikus figurája, jól egészítik ki az együttest. **Fest Vidor** karnagy főlényes művészzel, a vérbéli muzsikus elegáns könnyedségével dirigálta a zenekart. A variete jelenet számai során hatalmas sikere volt **Abel János** stepp-szólójának. A nagyszerű számot meg kellett ismételn. **Somogyváry Rudolf**-**Fest Vidorné** remek magyar kettőse és **Károlyi Vilmos**-**Bodnár Mici** pompás duettje, szintén nagy sikert aratott.

MA ESTE TIMÁR ILA VENDÉGJÁTÉKÁVAL A NAGYSIKERŰ „SZERESS MEGINT“ OPERETT

Vitéz **Bányk Róbert** társulata búcsú-előadásain remek szórakoztató, pompás muzsikájú operettet ad elő, a női főszerepben **Timár Ilával**, a csodálatosan szépségű, kiváló primadonnával, a debreceni közönség örökös kedvencével. A **Szeress megint** páratlanul érdekes, kedvesen romantikus meséjű, végtelenül mulatságos operett, zenéje melodikus, fülbemászó, nem egy száma igazi sláger. Pompás táncok és főleg a második felvonás színes, tánc- és ének-számokkal teletűzdelt variete jelenete szórakoztatja a közönséget. Fellép a variete-kép keretében **Abel Jancsi**, a kitűnő debreceni táncoskomikus is, egy fergeteges sikerű táncszámával, mely után percekig zúg a közönség tapsa és többször meg kell ismételnie. A főszerepekben **Halassy Mariska**, **Bodnár Mici**, **Almássy Ágnes**, **Kiss Tóth Kitty**, **Károlyi Vilmos**, **Járay Sándor**, **Somogyváry Rudolf**, **Miskei József**, **Alszei Lajos**, **Bakos Gyula**, **Czombál, Sorr, Nagy Nándor** és **Bárdos** jutnak kitűnő feladathoz.

A „Szeress megint“ ma este B) bérletben, vasárnap délután és vasárnap este kerül előadásra.

Ma szombaton délután utoljára, köz-kívánatra, mérsékelt helyi előadásban, hogy mindenki megtekinthesse az új rendezésű „Ember tragédiája“, **Madách Imre** csodálatos rémeke a bemutató parádés szereposztásában, **Hamvay Lucy**-vit, **vitéz Bányk Róbert** és **Gáti József** a főszerepben.

MÁJUS 10-ÉN RENDEZI A ZENEKEDVELŐK KÖRE ÖTÖDIK BÉRLETI ESTJÉT

A Zenekedvelők Körének sikerült a magyar kamara operatársulat vendégjátékának első bemutató előadását a Csokonai Színházban a közönségének biztosítani. Előadásra kerül a „Sevillai borbély“. Az estnek egyik érdekessége, hogy a Debrecen által annyira szeretett volt **dandárparancsnoknak**, **vitéz Sipo**

Árpádnak, aki utóbb hadseregpáncsok helyettes lett, leánya, **Sipos Erzsébet** énekel egyik főszerepben. Az est íránt máris óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Vitéz Sipo Árpád ny. tábornok leánya, Sipos Erzsébet operénekesnő fellép Debrecenben a „Szüktetés a szerályból“ c. operában

Debrecenben a jövő héten érdekes és értékes művészi élményben lesz része a színházlátogató és zenekedvelő közönségnek. Opera cseretársulat játszik Debrecenben, május 9-én **Pünkösti Andor** művészi rendezésében előadják **Mozart** „Szüktetés a szerályból“ c. operáját, majd a „Traviata“-t. A debreceni közönség, mely az egész szezon folyamán nélkülözötte a rendszeres operaelőadásokat, bizonyára zsúfolásig megtölti az olcsó helyi, kitűnő művészeket szerepeltető előadásokon a színházat.

Az opera-stagione értékére és komoly célkitűzéseire nézve bizonyították, hogy a kultuszminiszterium megbízásából, az Operaház támogatásával szervezte meg az együttest **Endre Béla**, a rendkívül tehetséges, kiváló karnagy. Az opera cseretársulat tagjai fiatal operaénekes tehetségek. Ez a társulat felkeresi a nagy magyar vidéki városokat és mindenütt előadják azt az egy-két operát, melyet előzőleg a fővárosban betanultak és begyakoroltak. — Az operaegettes turnéja a napokban kezdődik és első debreceni előadásuk május 9-én lesz a Csokonai Színházban.

Külön érdekessége lesz **Mozart** egyik legszebb operája, a „Szüktetés a szerályból“ előadásának, hogy e darabban **Blonde** szerepét egy nagy jövő előtt álló csodálatosan szép hangnnyal rendelkező fiatal operaénekművész, **Sipos Erzsébet** fogja énekelni.

Sipos Erzsébet debreceni szereplésének érdekessége, hogy az előkelő fiatal úrilány **vitéz Sipo Árpád** m. kir. titkos tanácsos, ny. gyalogsági tábornoknak, volt debreceni dandárparancsnoknak a leánya és a debreceni úritársadalom tagjai, bizonyára a legnagyobb érdeklődéssel kísérik debreceni vendégjátékát.

Sipos Erzsébet a gimnáziumi érettségi után a **Liszt Ferenc** Zeneművészeti Főiskolát végezte és most operatársulaton folytatja tanulmányait a konzervatóriumon. Megkapóan szép hangjával, ragyogó énektechnikájával, tehetségével, képességével és tanulmányaiiban való eredményes előrehaladásával hamarosan magára vonta a figyelmet, a közeljövő nagy operaénekesnőjét látják **Sipos Erzsébet**ben és most meghívást kapott a kultuszminiszterium megbízásából operaházi támogatással úttörő munkát végző operacseretársulat tagjává. Debrecen zenepártoló és zeneértő közönsége nagy érdeklődéssel néz az előkelő családból származó, fiatal operaénekesnő debreceni fellépése elé.

— A Múzeumbarátok Köre május hó 14-én, határozatképtelenség esetén május 21-én, délután 6 órakor igazgatói választmányi s utána tisztújító rendes évi közgyűlést tart.

— **Mezőtúron** revolveres merénylet áldozata lett **Pályi István** földbirtokos. A Hangya-vendéglőben társaságával tarokkozott és a kártyaparti befejezése után el távozott a vendéglőből. Nyomban utána **Király Sándor** fogyasztási adóellenőr is elhagyta a vendéglőt s kevéssel később revolverdörrenés hangjára lettek figyelmesek az ivóban tartózkodók. Kiszaladtak az uccára, ahol eszméletlenül találták **Pályi Istvánt** és megállapították, hogy a revolvergolyó a száján hatolt be és a nyakán jött ki. Nem messze a súlyos állapotban lévő földbirtokostól **Király Sándor** ült teljesen ittasan az útesten. A titokzatos merénylet ügyében a nyomozás megindult. **Király Sándort** letartóztatták.

— **Az Országos Balneológiai Egyesület** fennállásának 50 éves jubileuma alkalmából két napos kongresszust rendez, amely péntek este nyílt meg ünnepélyes keretek között. Az elnöki megnyitó után **Bodnár János** (Debrecen) a hazai ásványvizek kémiai összetétele és vizsgálata körül tapasztalt hiányról tartott előadást.

Fokozatosan léptetik életbe a nyári menetrendet

A MÁV igazgatóságának közlése szerint a MÁV vonalain május 5-én 0 órakor a nyári menetrend életbelép. Tekintettel arra, hogy a jelenlegi rendkívüli viszonyok miatt a teljes menetrend csak fokozatosan léptethető életbe, valamint az ország területének ürvendetes megnagyobbodása folytán a

viSSZATÉRT vonalak végleges menetrendje egyelőre még nem állapítható meg, a hivatalos menetrendkönyv május 5-én nem jelenik meg s az csak a viszonyok és a forgalmi helyzet állandósulásakor, előreláthatólag június folyamán kerül kiadásra.

Illetékes hely válasza Károlyi Imre gróf cikkére

A Deutsche Zeitung mai számában cikke Károlyi Imre gróf tollából, amelyben a cikkirő kifogás tárgyává teszi, hogy a cenzura minden olyan közlemény megjelenését megakadályozza, amely a hazai németiség egyes követeleseinek teljesítését szorgalmazza.

Illetékes helyen kijelentették az MTI munkatársának, hogy ez az állítás egyenesen és megengedhetetlenül szembehelyezkedik a valósággal. Egy pillantás a Deutsche Zeitungba, teljesen elegendő annak a megállapítására, hogy ez a lap rendeltetésének és céljainak megfelelően állandóan s híven képviseli a hazai németiségnek azokat a szempontjait, amelyek a magyar és né-

met kormányok között a bécsi egyezménynek megfelelnek. Ez ellen magyar részről nemcsak hogy kifogás nem merült fel, hanem ellenkezőleg a magyar kormány arra hivatott tényezőinek közismert nyilatkozataiban, több ízben kifejezésre juttatta, hogy a bécsi egyezmény alapján áll. A sajtó ellenőrző bizottság viszont utasítva van arra, hogy megakadályozza olyan közlemények megjelenését, amely a bécsi egyezmény békés szellemű intencióival egyenes ellentétben csak arra szolgál, hogy viszályt teremtsenek a magyarság és a vele testvériesen együtt élő hazai németiség között.

Kúriai ítélet az ál-lord ügyében

Budapest, május 2. (MOT): A Kúria pénteken folytatta Hampton ál-lord és társai bűnügyének tárgyalását és ítéletet hirdetett. Hampton három és fél évi fegyházbüntetését hegybenhagyta. Ugyancsak jogerőre emelte báró **Hatvani Bertalan** elvált feleségének, **Hesselberger Verának** két és fél évi fegyház

büntetését. Ez utóbbit 15 ezer pengő pénzbüntetésre és 140 ezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére is kötelezte. **Geber János** büntetését a Kúria négy havi fegyházra és tízezer pengő pénzbüntetésre s tízezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére szállította le.

Gyászrovat

Farkas Margit temetése szombaton négy órakor lesz a Köztemető III. B) ravatalozó terméből. Lakás: Fülöp uca 22. sz. — Gebauer-cég rendezi.

Tóth István gazdálkodó temetése hazaszállítás után szombaton délután három órakor lesz Berettyószéplaki Dojapusztán. Dankó temetkezési vállalat.

Sallai Józsefné Ottó Mária temetése szombaton délután félöt órakor lesz a Köztemető II. B) ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

— **Link Bertalan** gépész 73. éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Nyil uca 113. szám. — Dankó temetkezési vállalat.

— **A háború ellen tüntettek az amerikai szakszervezetek.** Az Egyesült Államok szakszervezeteinek, munkásainak és az amerikai alkalmazottak szövetségeinek ezidei májusi díszfelvonulása ezzel a jelszóval történtek: „Tartsátok az Egyesült Államokat távol a háborús beavatkozástól“. A május 1-i ünnepségek rendezőbizottsága a nyilvános felvonulásokban és nagygyűlésekben résztvettek

K Ö Z G A Z D A S Á G

A szállításakarmányok és szalmafélék legmagasabb árai

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa a Budapesti Közlöny 92. számában megjelent legújabb rendeletével újból szabályozta a takarmány- és szalma árakat. A laza állapotban eladott szállításakarmányok és szalmafélék legmagasabb termelői ára vagyonba rakva: Debrecenben mázsánként a következő: elsőrendű lucernaszéna 10.55, lóhereszéna 9.05, baltacimszéna 8.20, zabosbúkköny 7.80, muharszéna 7.30, réti-széna 7.55, féledes rétszéna pl. hansasági 6.30, savanyú, vagy erősen ázott réti-széna 4.15, elsőrendű szalma 3.75, rozs-szalma 2.95, búza alomszalma 2.75 P.

Ha a termelő a szénát a lakóhelyéhez közeli bármely más állomásra szállítja fenti árakból levonásba kerül a feladó állomástól a jelzett állomások valamelyikéig terjedő vasúti fuvar. Ha az eladó nem szállítja vasútra az árut, a szekerfuvar a vevő levonhatja.

Termelők által közvetlenül kisfogyasztók részére nyílt piacon történő eladásnál az eladás helyére érvényes termelői árhoz még 60 fillért, ha házhoz szállítják, kazalba vagy raktárba rakják, még egy pengőt számíthatnak.

Vagontételben történő eladásnál préselt szállításakarmányok árához a kereskedő mázsánként 60 fillért, a szalmaféléknél 50 fillért számíthat fel.

Vasútállomáson, vagonból szekerre rakva való eladásnál 90, illetve 80 fillért. Raktárból helyi fogyasztóknak, vagy viszonteladóknak 110, illetve 90 fillért. Amennyiben az árú több nagykereskedő kezén megy keresztül, a kereskedők által felszámítható ártöbblet, a fenti összegnek legfeljebb 120 százalékat érheti el.

Takarmány-kiskereskedői árak. Takarmánykiskereskedők fogyasztók részére üzletből, vagy raktárból történő eladásnál beszerzési árukhoz szállításakarmányoknál legfeljebb 1.50 P, szalmaféléknél 1.30 pengőt számíthatnak fel mázsánként. Ha laza állapotban adják el az árut, akkor a megállapított kereskedői ártöbbletnek legfeljebb 70 százaléka számítható fel.

Amennyiben a nagykereskedő az árut a vasútállomásról, vagy saját raktárból a viszonteladó kiskereskedő raktárába, vagy a fogyasztóhoz szállítja, a kiszállítás tényleges költsége az ártöbbletbe hozzászámítható.

Terményfajták. Búza 78 kg-os 24.—, rozs 71 kg-os 20.—, zab 41 kg-os 22.70, árpa sörárpa kiváló 27.—, elsőrendű 26.—, sörárpa 25.—, ipari 68 kg-os 24.—, takarmány 65—66 kg-os 22.—, takarm. közönm. 21.—, tengeri 21.20.

1.70 a tojás minimális ára. Az Országos Tojás Armeállapító Bizottság a tojás minimális termelői árát a mai naptól kezdődő érvénnyel kilónként 1.70 pengőben állapította meg.

Szerkesztői üzenetek

Cs. József. Az újabb rendeletben arról van szó, hogy az OTI betegségi ágazatának biztosítottjai lehetnek azok, kiknek havi fizetésük négyszáz pengőig terjed. Egyéb tekintetben igaz van.

SPORT

A DVSC NB csapata pihen vasárnap. A játékosok a csütörtöki edzés után szabadságot kaptak és a jövő héten erős edzéssel készülnek a Salgótarjáni SE elleni mérkőzésre. A SSE jó csapat, a múlt évben otthonában tíz gólt zúdított a DVSC hálójába és a debreceni vasutasok most visszavágásra készülnek. A DVSC-t nem törte le a Lampartól elszenvedett vereség, abban bíznak, hogy még érheti pontvesztés a budapestieket is, ezért kétszeres erővel készülnek a további mérkőzésekre.

Nyíregyházára hívták a DVSC első csapatát vasárnapra. A meghívás a Nyíregyházai Vasutasoktól érkezett meg pénteken, a játékosok már szabadságon voltak és így a vasutasok nem tehettek eleget annak.

Érdekes mérkőzés kerül lejátszásra vasárnap a Diószegi úti sporttelepen a DVSC II.—DEAC csapatai között. A mérkőzés döntő fontosságú az amatőr-bajnokság szempontjából. A DVSC II. erős csapattal a következő összeállításban játszik: Keskeny — Janzsa, Pásti — Elek II., Gere, Galambosi — Kristóf, Milye, Palotás, Matis, Szabó Mihály. A mérkőzés fél 5 órakor kezdődik, előzőleg a DVSC II.—DEAC II. játszik.

A Gazdasági Akadémia Sport Egyesülete ma délután 5 és vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel rendezi meg az egyetemi sporttelepen az 1940—41. tanévi atletikai bajnoki versenyt.

Érdekes mérkőzés kerül lejátszásra szombaton délután 3 órai kezdettel a „49-esek” és a „17-esek” csapatai között a DTE pályán. A futballmérkőzést dr. Csaba János vezeti.

A Rákóczi FC a Törekvéssel játszik vasárnap délelőtt fél 10 órakor a DTE pályán. A játékosok pontosan jelennek meg.

A DVSC kerületi atletikai versenyét vasárnap délután 3 órai kezdettel rendezi meg a DTE sporttelepen ifjúsgyak és felnőttek számára. A versenyen indulhatnak középiskolások, le-

venték, katonák és egyesületek igazolt atlétái. Nevezni a helyszínen is lehet. A verseny helyezettei érdemdíjazásban részesülnek.

A DVSC II.—DEAC mérkőzést Páll, a P. MÁV—CSE mérkőzést Piller vezeti.

A Bologna elfogadta a Szombathelyi FC meghívását és az olasz bajnok eláratogat Szombathelyre.

Felhívom az Attila FC játékosait, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor a Mester uccai templomnál jelenjenek meg a következők: Makai, Pataki II., Pásti, Ecsedi, Molnár Győző, Magyar, Kádár, Horvát, Intéző.

Városi hirdetések

A Baranyi uccán levő villáktól északra és északkeletre elterülő gyepes területet konyhakerti termelés céljaira a város használatba kívánja adni. Bérbevételi ajánlatok a városháza gazdasági ügyosztály, felelőse 19. szobájában tehető. Polgármester.

Pályázati hirdetmény. Debrecen város közönsége által a m. kir. Honvéd Ludovika Akadémián létesített alapítványnak három helye a jövő 1942—43. tanévi kezdetén betöltendő lesz. A pályázati hirdetmény értelmében ugyanis az 1942—43. tanévre a megüresedett alapítványi helyekre is csak olyan ifjakat lehet az akadémiára bemutatni, akik az 1941. évi október 5-től kezdődő karpaszományos szolgáltatás is jelentkeznek és arra alkalmasnak találhatók, egy évig karpaszományos minőségben katonai szolgálatot teljesítenek. Az alapítványi helyre elsősorban debreceni illetőségű, olyan szerény anyagi helyzetben levő ifjak pályázhatnak, akiknek megfelelő előképztségük, jó előmenetelük van és az előírt életkort nem haladták meg. A szabályszerűen felszerelt és a városi honvédelmi miniszter által kiadott pályázati hirdetményben közölt mintának megfelelő pályázati kérvényeket a m. kir. honvédelmi miniszterhez címezve folyó évi június 10-ig lehet Debrecen város közgazgatási iktatójában (városháza földszint 5. ajtószám alatt) benyújtani. A közölt határidőn túl beadott pályázati kérelmek figyelembe nem vétetnek. A folyamodványok benyújtására vonatkozó részletes feltételeket és tudnivalókat a m. kir. honvédelmi miniszter 444.262—14—1941. számú körrendeletével kiadott „Pályázati hirdetmény” tartalmazza (megjelent a Budapesti Közlöny folyó évi április 23-i 91. számában is), mely füzet alakjában 30 fillér és a postaköltség megtérítése mellett a m. kir. Honvéd Ludovika Akadémia (VIII., Üllői út 80. sz.) parancsnokságánál (II. ker., Hidegkúti út 23. szám alatt) kapható, de a városi katonai ügyosztálynál (Kossuth ucca 20. III. em. 92. ajtó) a hivatalos órák alatt érdeklődők által betekinthező. Polgármester.

Új és használt varrógépek, kerékpárok, alkatrészek, — javítások jótállással, vétel, csere. Eisenberger, Csapó u. 101. 1610 5. 10

Aranyat, briliánst, — fogaranyat, ezüstöt legmagasabb áron vesz Altmann Sándor ékszerész, Ferenc József út 87. 516 5. 1

Ciánoztasson Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. 9. Telefon 14—27. 1927 6. 20

Légoltalmi víztartályok, forgó, cseres, boros, ecetes hordókat felelősséggel készít Varga, Hatvan 68. 1623 5. 10

Poloskairást ciángázal, lakások vizsgálását felelősséggel vállal Kiss Zoltán, Kigyó ucca 5. szám. 55 7. 76

Aranyat, ezüstöt, briliánst legmagasabb áron bevált Pollák Endre ékszerész, Hatvan u. 2. szám. 139 5. 22

Villanykörtesere 20 fillér, rekamiert, fáska, gramofon, rádió, díszlámpák, karórák. Vagyonmentő, Hunyadi u. 22. 597 5. 26

Vasutas, katonai, pilóta egyenruhákat bizalommal készít Tegdes, Püspöki palota, Déri s. 27. 888 5. 27

Legelőszóban test, tisztított Weisz, Arany János ucca 29. szám. 1940 vv.

Klöpli anyagokat, 360 széles csipkeszőveket, mintás selymeket olcsón Rozmanné, Rothermere 36. 1051 5. 39

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23—39. 800 vv.

Hölgyeim! — Tartós Dauer, vas-, vízszondulást készíttessék bizalommal Kövesdinél, Mester 42. 1207

Angol, francia munkát izlésesen olcsón készítek, Klein szalon, Széchenyi 8. 1204

ELELMISZER ITAL

Bor, igen jó minőségű, vámospécsi egyötvenért kapható Csokonai 13. 1178

Tejet 20—50 literig naponta átvesszek. Fűszerüzlet, Magoss György 12. 1223

OKTATA

Gyors-, gépirástanítás Simai iskolában, Piac 73. Államvizsga. Telefon 22—53. 1025 5. 30

TÜZELŐ ANYAGOK

Hajdúszentgyörgyi erdő kitermelésből gally, s forgács és tuskó, olcsón beszerezhető a helyszínen, vagy Békési és Löw cégnél Bányai ucca 4. szám. 1241 5. 6

Elsőrendű salgótarjáni szenek: mizerfai, karanecskői megrendelhetők. Száraz bükk és akácia hasábosan, aprítva, barna szenek állandóan raklárton Patai telephelyén. Agárdi 6. Ú. v. Emerich Tibor. 553 5. 23

HANGSZER

Bécsben képzett zongorahangoló olcsón lekiismeretes munkát végez. Eb-nstein Márton, Csokonai ucca 17. sz. Telefon: 24—83. 1135 5. 5

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 140 7. 19.

Elköltözés miatt hálók, ebédlők, konyhaberendezés, tornyos tűzhely, függő lámpa, kombinált szekrény eladó. Kossuth 49. Kereszt-épület. 506 5. 23.

Asztalosnál keményfa hálószobák nagy választékban, vásárlás nélkül is megtekinthetők. Hatvan 39. 1122 5. 31.

Jókarban levő ebédlő, háló, szalon, konyhabútor, csillárok eladók. Érdeklődni: 32—91 telefonon. 950

Eladó úriszoba, ebédlő, falóra, szalontükör, kék. Piac 46. Depóban. 439

Egy háló és ebédlő eladó. Kassai 22. 1221

Kombinált szobát (két személyes rekamiert) megvételre keresek. Telefon 10—75. 440

AUTÓ

MOTOR KEREKPÁR

Eladó A. J. S. 750 köbcentiméteres 5.5 HP-s oldalkocsis motorkegypár. Cím a kiadóban. 1747 vv.

Strapabíró oldalkocsis motorkegypár eladó. Cím a kiadóban. 865 vv

KIADÓ LAKÁS egy szobás

Szép szoba, előszoba, konyha, spájz, gyümölcsös kerttel. Sámsoni út 13. 144

LAKÁST KERES

Két-, háromszobás bútorozott lakást keresek azonnalra. Ajánlatot „Műtépítő” jellegű kiadoba. 1150

Lakást keresek május 15-re vagy június 1-re, esetleg házat lakbértörlesztésre veszek. Tóth Árpád 38. 1187

Fiatalt gyermektelen házaspárok keresnek két szoba, konyha, előszobás lakást június 1-re és augusztus 1-re. Havi díjasok. Cím: Bozsódy, Mester 14. 1192

BÚTOROZOTT SZOBA

Különbejárattú bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg 35. Keresztépület. 437

Bútorozott szoba, esinos, kényelmes, központban (Csapó 8) kiadó. 1233

Félemeleti szép uccai bútorozott szoba — légfűtéses — esetleg teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóban. 1225

Debrecen az ország egyik legnagyobb vidéki városa, s Debrecenben van a Kölcsony-segélyző, a meggyarapodott ország legnagyobb vidéki népbankja

Bútorozott udvari szoba kiadó. Miklós 4. 1228

Egy uccai bútorozott szoba két személynek azonnal kiadó. Paesirtó 12. 1222

ELVESZETT

Elveszett öv. Vurumban Mihályné és öt gyermeke nevére szóló cukorjegye. Kérem a becsületes megtalálót alja le Hatvan 47. 1199

A nagyjárművel együtt elhagyott egy kezeltával bormaligánózó készlet. Kérem, kérem szíves megtaláláshoz városi szeszüzletben leadni, hol illő jutalomban részesül. 1188

INGÓSÁG VÉTEL

Keresünk

azonnali megvételre betegtőlőkocsikat, régi bútorokat, zenélő verket régi ékszerket. Magas árat fizetünk perzsa, v. gyapjúszőnyegeket. Ingóságközzvetítő, ref. püspöki palota. 1131 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Eladó jutányosan drófa stýlóra, képrámák, több egyéb. Pélerfia 8. 1230

GAZD. TERMÉNYEK

Fügefá, többéves, szép, gyökeres, koronás példányokban, már az idén terem, díszborknak is szép, kapható Hatvan ucca 24. 1860

Szólóvessző, gyökeres és parhajas, saját telepről olcsón kapható. Simonffy 59. 1216

GAZD. ESZKÖZÖK

Jó állapotban lévő koscsiszárm eladó. Hatvázi 11. 438

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

Veszek házat összkomfortos, közműves kialakással, kerttel 15—20 ezerig. Cím: 23—35 telefonszám alatt délután 3—5 között kérem leadni. 1232

ELADÓ HÁZ

Netto 7 (hét) százalékos jövedelmező adómentes bérház a DMKE környékén hatvanezerért eladó. Patay iróda. Csapó 8. 1153

Attila tér 2. és a Lónyai ucca 1. számú házak eladók. Érdeklődni lehet Attila 2. 1206

ELADÓ HÁZHELY

Hajdúszoboszlón a fürdő közelében telkek eladó. Cím a kiadóban. 1030

Szerkesztésén felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadósnál felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKÁDÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Szerettek. Köszönöm. Nem dobálódzom. Régen kellett volna. Vele. Mindig. 1191

ALKALMAZÁST nyér férfi

Előkelő felvidéki politikai napilap nőtlen urakat keres előfizettséggyűjtésre és hirdetés-szerzésre. Megélhetésük biztosítva lesz! Ajánlatokat bizonyítvánnyal, solatokkal a „Debrecen” kiadóhivatalába „Felvidéki” jellegére kérjük. 1102

Kerékgyártó és asztalossegédet felveszek. Erzsébet 28. 1219

Cipész. és eszmiadiaség felvétetik. Hajdúszoboszló, Vértanúk 4. 1193

ALKALMAZÁST nyér nő

Hölgyfodrász kisaszony felvétetik. Bado. gos 1. Fenyősiné. 427

Varróda kifutóleány felvétetik. Rothsmese 21. 1209

Vasendoláló kisaszonyt azonnali belépésre felvesz Mátyus József, Hajdúbüszörmény. 1016

Tanyára, úriházhoz mindenkes főzőnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím a kiadóban. 1198 vv.

Magános asszony házmunkáért lakást kap. Széchenyi-kert 71. — Feldmanné. 1200

ALKALMAZÁST keres nő

Szépén mosok, vasalok, takarítok. Kalotaszegi 4. Takács Mariska. 1211

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Mindenkes főzőnő hosszú bizonyítvánnyal Erdélybe keresek. Rényi, Miklós 4. 1227

Bejárónő délutáni órákra felvétetik. Csapó 65. 1226

Mindenkes főzőnő jó bizonyítvánnyal felveszek. Fischer, Csapó 1. 1218

Mindenkes szobalány jó bizonyítvánnyal felvétetik. Hunyadi 11. 1197

Egy magános asszony elmenne magánoshoz falura is. Arany János 29. 1196

AJÁNLAT

Zománcozott asztali ülzhelyek javítását, kiégett kályhák samoltózását székszerűen vállalom. Levencsik lakatos, Csapó 87. 537 5. 31

Varrógépet, kerékpárt felújít, átiszíroz, zománcoz, tökéletesen javít, alkatrészeket raklárton tart, olcsón behelyez Nagy István műszerész, Széchenyi ucca 6. sz. 1633 5. 12.